Päewaleht

Ilmub igal äripäewal.

Toimetus ja talitus on Tallinnas, Suurel turul raekoja ees.

Toim. telef. nr. 347. Talit. telef. nr. 311.

Toimetaja kõnetunnid kella 12—1 lõunal. Ärijuhi kõnetunnid kella 8—11 e. l.

Adreſs kiri- ja rahakirjadele: „Päewaleht" Tallinnas. (Poſtkaſt nr. 87).

Tellimiſe hind:

1 kuu	poſtiga	10.—	1 kuu	poſtita	8.50
3 „	„	30.—	3 „	„	25.50
6 „	„	60.—	6 „	„	51.—

Wäljamaale 13 marka kuus. — Adreſſi muutmine 1 mark.

Kuulutuſte hinnad on:

Kuulutuſe külgel, ühel weerul 50 penni millimeeter, teiſe eeſotſas 1 mrk. 50 penni, ja teksti keſkel 2 mrk. millimeeter teksti weeru laiuſelt. Kuulutuſed tulewad päew enne ſoowitawat ilmumiſt teiſe kontoris ära anda. Kuulutuſed, mis homme eene kella 9-t ära antakſe, ilmuwad ainult wõimaluſe järele ſama päewa numbris.

Üksik number 50 penni

Tarwitamata jäänud lähemad kirjatööd häwitatakſe ära, ſuuremad ſaadetakſe tagaſi, kui ſelleks margid juure on lisatud. Käſikirjad, mis alaliſte kirjaſaatjate poolt ei tule, jääwad hinna alla arwamata, kui neile talunõudmine peale ei ole kirjutatud. Saadetawatel kirjatöödel peab ſaatja täielik nimi ja adreſſ all olema.

Nr. 14 Esmaspäewal 19. jaanuaril 1920 XV aaſtakäik

Sakſamaa on Eesti Berliini ſaadikut palunud wahemeheks olla Sakſa-Läti tüli lahendamiſel.

Läti ſõnum Walga aſjuſt.

Arwamiſed Wenemaa blokaadi lõpetamiſe kohta.

Pariiſis peawad Wene poliitikamehed nõu, kas piiririikide kohta käiwat poliitikat ei tule muuta.

Rahukonwerentſi endine liige, ameeriklane Morriſon, ſoowitab Balti riikide tunniſtamiſt.

Ühisriikidel on nõu oma wägeſid Siberiſt ära wiia.

Rahwaſteliidu awamiſe kooſolek Pariiſis.

Prantſuſe wabariigi preſidendiks on ſenine ſaadikutekogu preſident Deſchanel walitud.

Aſutawa Kogu iſtumiſed algawad homme kell 4 p. l.

Ülemaaline linnade eſitajate kongreſs.

Eesti rahwawäe kaotuſed detſembrikuul.

Seiſukord wäerindadel.

Ülemjuhataja ſtaabi teadaanne.

17., 18. ja 19. jaanuaril

Wäerindadel muutuſeta.

Läti ülemjuhataja ſtaabi teadaanne.

18. jaan. homm.

Antonopoli ja Rejhitſa piirkondades keſtawad ägedad wõitluſed edaſi. Põhja pool Bubentſowi küla juures löödi waenlaſe pealetungimiſed tagaſi.

Täna aaſta eeſt wabaſtati enamlaſteſt Narwa.

Meie wabaſtusſõja aaſtapäewa järele mäleſtame täna, 19. jaanuaril, ſelle ſõja ſuurema ſündmuſe aaſtapäewa — Narwa tagaſiwõtmiſt enamlaſteſt. Narwa ſai meie ſõja eſimeſeks lahinguwäljaks. Siit algas waenlane meie maa piiridesſe tungimiſt. Narwa wäljadel langeſid eſimeſed wabaduſſõja ohwrid. Narwa wärawate kaudu pääſeſid eſimeſed waenlaſe ſalgad kodumaad rüüſtama. Ja kui aaſta tagaſi teade tuli, et Narwa jälle meie meeſte kätte on langenud, ſiis oli kõikidel tunne, et meie iſeſeiswuſe wõitluſe loos uus lehekülg on pööratud, et meie kodumaa ſaatuſe waluſate päewade ja werega niiſutatud järk hakkab lõppema.

Waenlane aluſtas Narwa juures 21. now. 1918 a. pealetungimiſt. Meie taganemine keſtis kuni 3. jaan. 1919. a., ſee on 44 päewa, mille jookſul 170 wersta tagaſi tuldi. 3. jaanuar märgib pööret põhja wäerinnal. Waenlane oli kõige ſuuremate tagajärgedeni jõudnud. Tallinn oli juba nii lähedal. Weel mõned päewad jõupingutuſi ja „maljawabariik" pidi langema.

Kuid ſündis midagi muud, mida ei uſkunud paljud meiſt eneſeſt, weel wähem waenlaſed. Wäikeſed, linnawartega waruſtatud banded — nii ſeletaſid hiljem üleſtulnud punaſed — jäid ſeisma ja ei laſknud waenlaſel enam ſammugi Tallinna poole tulla. Oli ſündinud kaunis rutuline pööre. Mahalöödud meel, mis järk-järgult ühe ja teiſe koha waenlaſe kätte jättis, ajas eneſe ſirgu ja ei leppinud enam taganemiſega.

Kuidas ſee pööre ſündis ja mis ſelle põhjuſeks oli? See pöördepunkt ſattus ühte Soome abiwägede tulekuga. Peame tunniſtama, et meie ſõjaõnne algus wäga palju wõlgneb rutulkſele Soome abi tulekule, et Soome wabatahtlikud wäga palju kaaſa mõjuſid meie ſõdurite meeleolu tõuſuks. Põhja wäerinnal, mis Tallinnale kõige lähedamal ſeiſis, ſai ſeda mõju kõige pealt tunda.

Kuid ſelle juures ei ſaa tähendamata jätta, et mingiſugune murre kogu meie wäerinnal juba enne ſeda oli ſündinud, nii Tallinnale kõige lähedaſemal frondil, kui ka all lõuna pool. Põltſamaal ja Wiljandi all liikuſid alles ebamääraſed ja kindluſeta jutud Soome abiſt, kui ſeal juba waenlaſe ſalkade edaſitulek kindlalt ſeisma pandi ja ilegi waſtupealetungikatſele aſuti. See arenes edaſi ilma wäliſe abita, nii meeleoluliſelt kui ka tegeliku jõu pooleſt. See oli täielikult meie oma rahwawäe eneſetunde tõus, waimu püſtiajamine, mis enam ei lubanud ſammugi tagaſi tulla. Selle aſjaolu peale tähendamine ei taha ſugugi Soome abi tähtſuſt wähendada. See ſünnib ainult ſelleks, et teiſelt poolt mitte meie rahwawäe teenuſid wähemaks ei hinnataks, mida ſeni wääraſt abiſt kõneledes nii paljudel kordadel on tehtud. Kui waenuajad mööda jõuawad ja üksikaſjaliſumaid uurimuſi, mäleſtuſi ja lihtſaid tõeaſju ilmutatakſe meie wabadusheitluſeſt, ſiis ſelguwad paremini nii meie oma wäe kui ka meie aitajate teenuſed.

Nii ſiis — wäerinnal oli murre ſündinud. Wõeti tagaſi Tapa, Jõgewa; 14. jaanuaril Tartu; hakati puhaſtama Wiljandimaad. 6. jaanuaril jõudſid eſimeſed Soome wabatahtlikud frondile. Need liikuſid ühes meie meeſtega Narwa poole. 12. jaan. langes meie kätte Rakwere. Algas wõidujookſ wäeoſade wahel, kes wõitleſid põhja wäerinnal ja nende wäerühmade wahel, kes liikuſid Tartu poole. Tartu wõtmine oli enamlaſtele otſuſtawaks löögiks lõuna pool. Narwa ſihis ei ſaadud nii rutu edaſi, ſeſt ſiin oli waenlaſe ſuuremate ja tiheſemate jõududega tegemiſt. Kuid wiis päewa peale Tartu wõtmiſe oli ka Narwa ſaatus otſuſtatud — 19. jaanuaril kell 6.45 hom. hommikul tungiſid meie eſimeſed löögioſad Narwa. Nii oli ſiis kogu pealetungimine kuni Narwa wõtmiſeni 14 päewa keſtnud. Pealetungimine oli 3 korda kiirem olnud kui taganemine Narwaſt.

Narwa wõtmine jääb ühes nimetamiſewäärilikuks teoks meie wabaduſſõjas, mida jutuſtatakſe tulewikus kui iluſamat kangelaſemeele awalduſt. Kapten Eskola tungib paariſajamehelise ſalgaga, ſoomlaſed ja meie deſſantpataljoni mehed, kõrwalt linna. Linnas on umbes 3000 enamlaſe, nende ſuuruſe järele ligi 5 polku. Enamlaſed ootawad aga lööki ſuure maantee ſihis ja teewad ſeal meie waſtuwõtmiſeks ettewalmiſtuſi. Eskola wiib oma mehed otſe linna ſüdameſſe, paneb ſeal püſſid ragiſema ja ſünnitab linna kaitſwate enamlaſte hulgas meeletu hirmuſegaduſe, mis nad kõige kiiremalt põgenema ajab. Nii wabaſtatakſe linn mõne tunni jookſul.

Narwa wõtmine oli enamlaſte jõu murdmine põhja wäerinnal. See oli ühtlaſi meie wabaduſſõja uue järgu alguſeks, mis lõppes meie kodumaa puhaſtamiſega waenlaſe wäeoſadeſt.

Meie rahwawäe iſeteadwus, mis enne ſeda jaanuari eſimeſtel päewadel äkki hakkas ſirgu ajama, ſai nüüd kindlama ilme. See iſeteadwus on jäänud ja kõwenenud kuni wiimaſte päewadeni. Ta on muutunud ſelleks teraſmüüriks, mille waſtu kogu aaſta keſtel waenlaſe wihaſemad kallaletungimiſed on purunenud. Selle teraſmüüri kaitſel oleme jõudnud Aſutawa Koguni; ſelle taga on meil praegu wõimalus teha kõige ſuuremaid tulewikukawatſuſi. Sellele müürile toetades wõime praegu kõnelda oma ſeniſe wihaſema waenlaſega, kes meid ei ole ſuutnud häwitada ja kes meile rahu pakub.

Tänaſel päewal, mis jääb ſuuremaks tähiſeks meie iſeſeiswuſe heitluſes, mil mäleſtame kõiki langenuid, nii oma meeſi kui appi rutanud ſoomlaſi, jääb me ſoowiks, et ei ununeks meie rahwawägi, kes on kõik, kõik ja weel kord kõik ſelle wõimaldanud, mis meil praegu on.

Tallinnal on täna iſeäralik põhjus ſeda oma otſa ette kirjutada, ſeſt Narwa wabanemine tähendas ka Tallinna wabanemiſt ſelleſt hädaohuſt, mis ähwardas teda jaanuari eſimeſtel päewadel, mil waenlaſe ſalgad linnale kõige lähemale jõudſid. Narwa aaſtapäew jääb ka Tallinna wabanemiſe aaſtapäewaks.

Uus piiririikide konwerents.

Moſkwa raadio teatab: Poola walitſuſe algatuſel kutſutakſe kokku uus konwerents, kuhu palutakſe Läti, Leedu, Eeſti, Soome, Ukraina ja Kaukaaſia wabariikide eſitajad. Konwerentſi üleſandeks on üleüldiſe katſe organiſeerimine enamlaſte waſtu. Konwerentſi arwatakſe pidada jaanuari teiſel poolel. Oodatakſe ka Rumeenia oſawõtmiſt.

Selle ſõnumi kohta teatas meie kaaſtöölisele Ukraina Läti ſaadik Kedrowski: Poolal oli nõu ſeda konwerentſi juba detſembris ära pidada. Konwerentſi üleſandeks oli enamlaſtewaſtaſe agreſſiiwſe liidu loomine liitlaſtelt, iſeäranis prantslaſtelt ſaadud juhtnööride järele. Wõib olla, et nüüd muutunud olukorra ja Helſingi konwerentſi järele uus konwerents pidamata jääb. Ukraina ei ſaada ſinna oma eſitajaid mitte.

Läti ſaatkonnaſt Moſkwas.

Läti lehed teatawad: Tartu jõudis Moſkwaſt enamlaſte rahuſaatkonna kuller. Ta teatas, et Läti ſaatkond punaſes pealinnas „ſuurte diplomaatiliſte auawaldustega" waſtu on wõetud. Milles nimelt Läti ſaatkonna auſtamine ſeiſis, ſeda ta ei teatanud.

Ehk küll Läti ſaatkonna ſõit kõige ſuuremas ſaladuſes hoiti, oli ſelleſt ſiiski teada ſaadud. Raudteejaamades, kus rong peatanud, on inimeſed Läti ſaatkonna wagunit ümber piiranud. Paljud on kutſunud kirju kaaſa anda Lätis aſuwatele omaſtele. Punawäelaſed ei ole ſeda lubanud.

Nõupidamiſte tagajärg Walga aſjus Läti ſõnumite järele.

Läti telegraafi agentuur teatab järgmiſt: Tallinnas oli meie ja Eeſti eſitajate wahel kaks nõupidamiſt järgmiſte tagajärgedega: Linna kaheksjagamiſe projekt on eſialgu tagaſi lükatud. Walga jautus otſuſtatakſe wahekohtu läbi, kes koos ſeiſab Läti ja Eeſti eſitajateſt ja üheſt erapooletuſt Ingliſe eſitajaſt. Kuni wahekohtu otſuſe täideſaatmiſeni tuleb Walgas leida modus vivendi (kooſtöötamiſe ja elamiſe wõimalus). Kuni ſelle ajani jääb Läti ajutuſte wäljaſaatmiſe korraldus täide wiimata. Läti-Eeſti piirikommiſſjon jatkab oma tegewuſt. Liikumiſe-walitſuſe eſitajad jääwad Tallinna, et läbirääkimiſi jatkata raudtee liikuwa materjaali tagaſiandmiſe aſjus. Läbirääkimiſed Eeſti walitſuſega jatkuwad Tallinnas peale Helſingi konwerentſi.

Eesti ſaadikut Berliinis palutud konfliiti lahendajaks Sakſa- ja Lätimaa wahel.

Nagu Riia lehed teatawad, on Läti wälisminiſtri abi ajakirjanikke jutule wõttes järgmiſt ſeletanud: 13. jaan. teatas meile Eeſti eſitaja, et Sakſamaa Eeſti Berliini ſaadiku hra Ed. Wiſde poole on pööranud palwega wahemeheks olla Läti-Sakſa konfliktí lahendamiſel. Selleſt teiſekordſeſt ettepanekuſt wõib weel kord näha, kui ſuure tähenduſe Sakſamaa annab ſõbralikule läbikäimiſe uuenduſele Lätimaaga.

Lätimaal on ſuuri tagajärgi oodata ſelleſt, et Sakſamaa rahule alla kirjutas. Rahulepingu järele läheb ülemwalitſus Meemeli ja Danzigi piirkonnas liitlaſte kätte. Sakſamaa wiib ſealt ſõjariiſtus jõud wälja. Niiſugune ſeiſukord jääb ſeniks, kuni rahwahääletamine ette wõetakſe. Lätimaa loodab, et ta Sakſa agreſſiiwſete plaanide waſtu nüüd kaitſtud on.

Rahwaſteliidu awamine.

Londoniſt. 16. jaan. Reuterile teatatakſe Pariiſiſt 16. jaan. Rahwaſteliidu awamiſkooſolek peeti täna kell 10.30. Quai d'Orſay kellade ſaatis ära. Kooſolek, mis keſkpäewani keſtis, oli tõſiſt aſjalikku laadi. Bourgeois'a ettepanekul waliti ſir Eric Drummond wormilikult kooſoleku peaſekretääriks. Weniſelos'i ettepanekul, mis Curzoni poolt toetuſt leidis, waliti eſimeheks ühel häälel Bourgeois. (Eta.)

Pariiſi wenelaſed teewad uuſi katſuſi.

Riia lehtede teadete järele wiibib praegu endiſe Põhja-Lääne walitſuſe pea Lianoſow Pariiſis, kus tal nõupidamiſi on olnud Pariiſi Wene poliitikameeſtega küſimuſte üle, mis on ühenduſes Wene poliitika muutmiſega ja rajariikide tunniſtamiſega. Deniküni juure ſõitwat ſaatkond Burtſewiga eesotſas, kes uueſti tekkinud riikide iſeſeiswuſe kohta oma arwamiſt olewat muutnud. Pariiſis peetawat nõupidamiſi uue Üle-Wenemaaliſe walitſuſe loomiſe üle.

Ameerika ja Balti riigid.

Rahukonwerentſi endine liige profeſſor Morriſon kirjutab „New-York Times'is": Aeg on tulnud, mil Ühisriikide walitſus need Euroopa rahwad (ſee on Balti wabariigid) tunniſtama peaks. Ameerika on ikka rahwaid aidanud, kes iſe endid on wabaſtanud. Seni on Ameerika Balti riikide de fakto tunniſtamiſe waſtu olnud, ſeſt niiſugune ſamm tähendaks endiſe Wenemaa tükeldamiſt. Aga Wenemaa wõib eneſele Lääne mere maid ainult wõitja õiguſe nimel nõuda. Balti wabariikide tunniſtamine annaks neile wõimaluſe Ameerikaſt laenu ja kaupaſid ſaada, ja ei oleks neil ſiis enam tarwis Ingliſe ja Prantſuſe pankadele ülikõrget makſu makſta. Ka tõſtaks tunniſtamine uute riikide kõlbliſt jõudu palju.

Ameerika Siberi poliitika.

Londoniſt, 17. jaan. Reuterile teatatakſe Waſhingtoniſt 17. jaan.: Ameerika walitſus ſeletab oma waſtuſes Jaapani märgukirja peale, et praeguſed olud nähtawaſti wägede wäljawiimiſt nõuawad, kuna nende täiendamine tegelikult wõimata ja ſtatus quo alalhoidmine liig ſelguſeta ſeiſukorrale wõib wiia. Märgukirjas awaldatakſe kahetſuſt ſelle otſuſe puhul, kuid teatatakſe, et Ameerika walitſus walmis on ühes Jaapaniga kõiki praktiliſi kawatſuſi Siberi üleſehitamiſeks teoſtama. ETA.

Balti maade puu ja linad.

Londoniſt. 17. jaan. „Manchester Guardian" kuuleb, et Balti puu ja linade kontſeſſioonidele Lloyd George'ilt praegu diplomaatiliſi garantiiſid küſitakſe. Waſtuſt oodetakſe tulewal nädalal. (Eta.)

Wene blokaadi lõpetamiſeſt.

Londoniſt. 17. jaan. Wene blokaadi ärakaotamiſe puhul ütleb „Times", et kui ſee ka oleks tõſiſelt mõeldud, kuidas ſaab Wene kooperatiiwidega kaupaſid wahetada, kes enamlaſte poolt ära häwitatud ja kelle juhid maha laſtud on.

— Ametlikult teatatakſe, et Wene kooperatiiwid eſitada 25 kuni 50 miljoni talurahwaſt. Enamlaſed kinnitawad, et ta ühiſtegewuſt mitte ei ole taga kiuſanud, waid edendanud.

— „Daily News" kuuleb, et Churchill mitte Pariiſi pole kutſutud, waid iſe on läinud. Blokaadi kaotamine olla eſimene ſamm rahutegemiſe poole. Prantslaſi olla wõitnud argument, et kui enamlaſed kukutataks, wõiks Wenemaal hoopis ſakslaſte kätte läheks.

— „Daily Chronicle" kirjutab: Wene walgete kokkulangemine wabaſtas meid aukohuſeſt neid toetada; kõige parem on nüüd Wenemaaga rahu teha, piirirahwaſte iſeſeiswuſt kindluſtades, milleſt uue Euroopa ehitamine oleneb. ETA.

Wiimaſed teated blokaadi lõpetamiſe kohta.

Londoniſt, 18. jaan. Reuter. Pariiſiſt tulnud teadete järele tehti otſus Wene blokaadi oſalt kaotada Lloyd George'i algatuſel. Toidukontrolöör Roberts ütles eila oma Londonis peetud kõnes, et Wenemaaga kaubawahetuſe aluſtamiſe küſimus juba mõne aja eeſt tema departemangus kõne alla wõeti. Tema pidas Lloyd George'iga Pariiſis nõu tagajärgede kohta, kui liitlaſed peakſid Wenemaa waruſtamiſt ſeemnewiljaga, riietega, willamaterjaaliga ja teiſte tarwiliſte ainetega oma peale wõtma. Wenemaa annaks waſtu terawilja, toidu ning tooresaineid. Wenemaal on praegu miljon tonni niiſu wiibimata wäljaweoks walmis; weowõimaluſed on olemas. Nõukogude Wenemaaga peetakſe praegu läbirääkimiſi. ETA.

— Reuterile teatatakſe Waſhingtoniſt: Hoover ſeletas jutuajamiſel ajakirjanduſe eſitajatega, et blokaadi kõrwaldamine enamlaſi ühelt nende ſuuremaſt toeſt ilma jätab. Nad panid iga ſotſialiſmi makſmapanemiſe katſe nurjaminekn blokaadi arweſſe ja wõitſid endale ſelle läbi wenelaſte ſeas pinda, kes kõik, peale enamlaſte, näljaga wõitlewad. Blokaadi kõrwaldamiſega peab türannia kokku langema, kui tal korda ei lähe nälga kõrwaldada. ETA.

Mitmeſuguſed teated.

Ühendus Dünaburgiga.

15. jaanuariſt peale on Riia ja Dünaburgi wahel Kreutzburi kaudu korralik rongide ühendus.

Jaapani ja Ameerika wäed Siberis.

„Matin'ile" teatatakſe Tokioſt, et Jaapani parlament, kes eſiotſa ſelle waſtu ſeiſis, et Jaapani mõju Siberis kuni Baikali järweni laiendatakſe, nüüd, kus enamlaſed ühtelugu edaſi tungiwad, oma arwamiſt on muutnud. Wladiwoſtokiſt on juba 30 tuhat Jaapani ſõjameeſt Baikali järwe äärde ſaadetud, kus 8000 Ameerika ſoldatit juba ees on. Tagawaraks enamlaſte waſtu on Tiheki wäed ja Semjonowi kaſakad.

Ingliſe tööerakonna poliitika.

Londoniſt. 17. jaan. Kawatſetud Pariiſi ſotſialiſte nõupidamiſte puhul awaldatud kirjas ſeletab Arthur Henderſon, et kui walitſus nõus ei ole neid nõukogude rahuettepanekuid harutuſele wõtma, milleſt ajakirjanduſes jutt olnud, ja maad ſuurte ilmaaegſete ſõjaliſte awantüüride ſiſſe kiſub, mida katſeſõjana laſtakſe paiſta, ſiis tööerakond mingiſuguſeid ſõjaliſi ja poliitiliſi kokkuleppeid eneſe kohta ſiduwaks ei pea, mis ſalaja tehtud, ja ſelle poliitika pärast on, mille waſtu tööerakond alati on proteſteerinud. Tema nõuab, et Poola ja Taga-Kaukaaſia wabariikidele, ſelle aſemel, et neid ſõtta kihutada, rahutegemiſt ſoowitatakſe. ETA.

Suur reiſijatelaew hädas.

Londoniſt. 19. jaan. Reuterile teatatakſe Halifax'iſt 18. jaan.: Keſkpäewal püüti ſiin järgmine raadio kinni: „Weolaew „Powhatan" laius 50° 05', pikkus 26° 10'. Maſinaruumid on wee all, pumbad ei jakſa küllalt töötada, abi on tarwis." Aurulaew „Cedric" teatab, et ta õhtuks kohale jõuab. Teatatakſe, et „Powhatanil" 500 reiſijat peal on. „Cedric" teatas raadio kaudu, et ta reiſijaid peale wõtab, kui ilm lubab. ETA.

Deſchanel Prantſuſe wabariigi preſidendiks walitud.

Nagu Pariiſiſt teatatakſe, on Prantſuſe ſaadikutekogu ja ſenati ühine kooſolek Deſchaneli ülisuure häälte-enamuſega wabariigi preſidendiks walinud. Teiſed kandidaadid on ainult mõne üksiku hääle ſaanud. Deſchanel, kauaaegne ſaadikutekogu preſident, on parajasmeelne mees ja Prantſuſe rahwa enamuſe praeguſe radikaliſmiwaſtaſe meeleolu paras eſitaja.

Päewauudiſed.

Eeſti rahwawäe kaotuſed detſembris.

Wägede ülemjuhataja ſtaabi teadete järele on Eeſti rahwawäe kaotuſed möödaläinud detſembrikuul järgmiſed olnud:

Surma ſaanud: 4 ohwitſeri ja 91 rahwawäelaſt; haawata ſaanud: 9 ohwitſeri ja 271 rahwawäelaſt ning wangi langenud ja teadmata kaduma läinud 76 rahwawäelaſt.

R. Luts Kohtla õlikiwi wabriku juhatajaks.

Pantwangiſt wabaſtatud R. Luts, endine Peterburi ülikooli keemia aſſiſtent, on Kohtla õlikiwi wabriku juhatajaks määratud.

Metſaoſtu lepinguid ei pikendata.

Metſade peawalitſus on metſaülematele ringkirjalikult järgmiſe ſeletuſe ſaatnud:

Metſawalitſus wõib riigimetſades lepingute tähtaja pikenduſt anda, kui mõjuwad, metſaoſtjaſt mitte ärarippuwad põhjuſed tööd takiſtaſid. Minewal, 1918—1919 talwel olid niiſuguſed põhjuſed olemas, ſeſt ſiis oli metſatööſtuſe hooajal mitmel pool waenlane Eeſti wabariigi piiridesſe ſiſſe tungimud, kuna praeguſel ajal neid põhjuſi mitte ei ole.

Et paljudes metſkondades mõned metſaoſtjad mitte tööd käima ei pane, paremat aega ehk hinda oodates, ſel ajal aga igal pool ſuur kütteainete puudus walitſeb, tehtakſe teile üleſandeks metſaoſtjatele ära ſeletada, et metſaoperatſiooni tähtajad wõiwad tulewal kewadel pikendatud ſaada ainult neil juhtumiſtel, kus oſtja iſe ſõjawäes teenib ehk teiſed möödapääſematu põhjuſed ette tuua on. Eta.

Oſaühiſus „Eta"

Eeſti telegraafi agentuur „Eſtur" on oma tegewuſe lõpetanud ja oſaühiſus „Eta" need funktſioonid, mis ametlikul agentuuril ſiſemiſes ja wäliſmiſes informatſioonis olid, enda peale wõtnud. Ühtlaſi tunniſtab „Eta" lepingud, mis teiſte agentuuridega tehtud, enda kohta makſwaks ſeni kui need ei ole uuendatud. Nõudmiſed „Eſturi" waſtu tulewad wäliſminiſtrile ette panna.

„Eta" juhataja: Lintrop.

„Rajalane" muutub päewaleheks.

Walgas ilmuw leht „Rajalane" lubab edaſpidi iga päew ilmuma hakata.

Peakooſolekute toimepanemine maal.

Tallinna Eeſti Põllumeeſte Seltſi eeſtſeiſus kawatſeb lähemas ümbruskonnas maal peakooſolekuid kõnedega toime panna.

Kõneaineteks oleksid põllumeeſte põnewamad päewaküſimuſed, mille üle eriteadlaſed ja aſjatundjad kõnelema ſaawad.

Eſimene niiſugune kooſolek oleks 8. weebruaril Jüri kiriku juures. Järgmiſed kooſolekud oleksid Sakus, Sauel, Harkus, Nehatus ja Baltiskis.

Mis makſab kuldhamba panemine?

Mitmele teeb ſee iſeäraliſt lõbu, kui eneſele uuſi hambaid kullaſt laſewad panna. Seda peetakſe omaſt kohaſt weel toreduſe aſjaks. Nüüd läheb ſee toreduſeaſi kaunikſe ſumma makſma, nimelt 1000 marka ja rohkemgi.

Mõiſate tükeldamine.

Ettetulnud takiſtuſte pärast on Ohtu mõiſaſt tükeldatud talukohtade peale kandidaatide üleſſeadmine Keila walla nõukogu kooſolekul edaſi lükatud 23. jaan. peale. Palutakſe kuni tähendatud päewani kõiki maatahtjaid oma ſoowidega Keila wallawalitſuſele eſineda.

100.000 marka telegrammi makſu.

Tartus peetawa rahuläbirääkimiſte puhul ſaadawad wäljamaa ajakirjanikud, iſeäranis Ameerika ja Ingliſe omad kodumaale pikki telegramme.

Nagu kuuleme, on telegrammi makſu Tartu telegraafi kontoris juba 100.000 marka ſiſſe tulnud.

Langenud ſõduritele auſamba ehitamiſeks Tartu pani Peetri kiriku õp. Laur korjanduſe toime, mis 8640 marka ſiſſe tõi.

Wannutatud adwokaatide nõukogu kooſſeis.

Wiimaſel Eeſti wabariigi wannutatud adwokaatide üleüldiſel kooſolekul waliti nõukoguſſe:

Eſimeheks J. Temant, abiks Hirſch, liikmeteks L. Olesk, K. Baars, T. Jürine ja Johanſon.

Kirjutus Eeſti haridusoludeſt Soome keeles.

Hiljuti trükiſt ilmunud XVII Soome rahwakoolikongreſſi protokoll ſiſaldab lhk. 118—121 W. Ernitſa terwituskõne ühes lühikeſe ülewaatega Eeſti koolioludeſt arenemiſe kohta.

Sama protokoll ſiſaldab lhk. 318—319 W. Ernitſa terwituſe 2. Soome töörahwaülikoolide aiemikude kooſolekul Helſingis 9.—10. juun. 1919 a. ETA.

Harjumaa põllumeeſte kongreſs

on nüüd Üleriikliſe Põllumeeſte eſituſe juhatuſe ja kongreſſi korraldawa toimkonna poolt 14. ja 15. weebruari peale kindlaks määratud.

Rahwuswaheliſtel ſpordi wõiſtluſtel Helſingis

ſai eeſtlane A. Kull 3. auhinna. Oſawõtjate arw 62.

Tallinnas, 19. jaan.

Rbn — Laupäewal jõudis töö lõpul toimetuſeſſe teade, et liitlaſte kõrgem nõukogu kaubawahetuſt waſtaſtikuſel aluſel Wene rahwa ning liit- ja erapooletute riikide wahel ſaab lubama. Seda otſuſt põhjendab liitlaſte nõukogu aſjaoluga, et Siſe-Wenemaa elanikkude ſeiſukord wilets olla, ſeſt et nad kõigiſt wabrikutööſtuſe aineteſt, mis wäljaspool Wenemaad produtſeeritakſe, ilma on. Sellepäraſt tahawad liitlaſed Wene ühiſtegeliſtele organiſatſioonidele riideid, arſtirohte, põllutööriiſtu ja teiſi tarwilikke kaupaſid muretſeda, kuna nad Wenemaalt terawilja, linu jne. waſtu ſaada tahawad, milleſt Wenemaal ülejääk olewat.

See otſus, kui ta tõepooleſt ſarnaſel kujul on tehtud, tähendab igatahes muutuſt liitlaſte ſeniſes poliitikas Wenemaa waſtu. Selles aga iſeäraliſt põhjapanewat pööret näha, mis liitlaſte poliitikas hoopis uue lehekülje awab, on eſialgu waraſane, kuna otſus iſe weel mitte küllalt ſelge ei ole.

Põhjuſt ſarnaſe otſuſe tegemiſeks wõis peaaſjalikult aſjaolu anda, et liitlaſtel lootuſed enamlaſte kukutamiſeks ſõjariiſtus jõuga ſedakorda kadunud on. Tarwis oli ſellepäraſt uuele orientatſioonile aſuda. Ei ole wiſt wäikeſt oſa ſelle otſuſe tegemiſe juures etendanud ka wälismaa kapitaal, mis juba ammu omale mingit pääſeteed Wenemaa looduſe warade ja tooresainete tagawarade juure otſib.

Kuid ſellel otſuſel on ſarnaſel kujul eſialgu ikkagi rohkem teoreetiline tähendus. Paistab ſilma kõige pealt aſjaolu, et liitlaſed ſiin mitte ei räägi kaubawahetuſeſt Wene nõukogude riigiga, waid Wene rahwaga, kellega ta kooperatiiwide kaudu kaubanduslikſeſſe läbikäimiſeſſe aſtuda tahab. Kas ja kuipalju Wene kooperatiiwideſt enamlaſte walitſuſe ajal weel järele on jäänud, ſeda on raſke praegu ütelda. Selge on aga, et enamlaſed Wenemaa ühiſtegewuſt nii palju häwitaſid, kui nad iganes ſuutſid, mis ju nende natſionaliſeerimiſe poliitikaga mitte kokku ei käinud, kuna ühiſtegelaſed, kui rahwa iſetegew oſa, neile muidugi pinnaks ſilmas olid. Kuidas ſarnaſel korral kaubawahetamine kooperatiiwidega wõimalik oleks, on raſke praegu ette kujutada. Iſegi ſarnaſel korral, kui kooperatiiwid ſeni Wenemaal wabalt oleks töötanud ja nad nüüd liitlaſtega kaubanduslikſeſſe läbikäimiſeſſe aſtukſid, tekiks ſeega riik riigi ſees, mis Wene ſiſemaal keerulije ſeiſukorra looks. Kellele nad ſaadud kaubad annakſid, kas ainult oma liikmetele, wõi on ſeda ſunnitud riigile, kes wiimaſe kui nööpnõela „arwele" on wõtnud, üle andma? Siis oleksid kooperatiiwid ainult üleearuſeks wahetalitajaks. Ja mis kooperatiiwid wäljamaale waſtu annakſid? Terawilja — aga Wenemaa nälgib ju wiimaſe äärmuſeni. Linu — kuid need on kahtlemata wiimaſe naelani natſionaliſeeritud.

Kõik need küſimuſed peawad weel ſelginema, enne kui otſuſtada wõib, misſugune tegelik tähendus Pariiſi otſuſel on. Igatahes aga jääb kogu maailm liitlaſte järgmiſi ſamme ja otſuſi ſelles aſjas ſuure põnewuſega ootama.

[illegible]

Rakwereſt. Rahadega hangeldajad kariſtatud. Wiimaſel ajal on ſiin rahadega hangeldamine laialt pinda wõtnud. Nende päewade ſees tabati jälle wäljamaa rahade wieſoitmiſe pealt Egor Siwkow, Fjodor Luchanow ja Waſſili Kruglow. Wabariigi kaitſeliidu ülema poolt on kariſtatud: 1) Siwkowi 5000 margaga ehk ühe-kuuliſe wangiſtuſega; temalt ärawõetud 2750 duuma-rubla, 4542 Judenitſchi rubla, 4620 Kerenſki rubla, 5912 Wene nõukogude rubla, 51 tſaari rubla ja 33 rubla Wene hõbe rahas on riigi kaſuks konfiſkeeritud, 2) Luchanow 3000 margaga ehk ühe-kuuliſe wangiſtuſega; temalt ärawõetud 1172 Judenitſchi rubla, 140 Wene nõukogude rubla ja 2 Wene tſaari rubla on konfiſkeeritud, 3) Kruglow 2000 margaga ehk kuue-nädalaſe wangiſtuſega; temalt ärawõetud 1000 Judenitſchi rubla konfiſkeeritud riigi heaks.

Wiljandimaalt. Wieſoitjad käi, nagu „Sak." teatatakſe Wiljandimaal järjeſt ringi ja oſta igaſuguſt toiduaineid agaralt üles. Mitte ainult kodumaa linnades ei ſahkerda wieſoitjad toiduainetega, waid nad weawad neid ka üle piiri wälja. Wiimaſel ajal on piiriwalwe poolt palju ſahkerdajaid piiri läheduſes kinni wõetud ja wäljaweetawad toiduained nende käeſt ära wõetud. Kuid kõiki ſahkerdajaid ei lähe ikkagi korda tabada, ſeſt et nad ſala ja kõrwalteid tarwitawad. On ju talwe ajal hõlbus üle ſoode ja rabade pääſeda.

Sahkerdajad ja hangeldajad ongi need, kes toiduainete hinnad üliwõrgeis ajawad. Igatahes peaks nende waſtu agaramalt wõitlusſe aſtuma.

Halliſteſt. Põllumeesteſeltſi kooſolek. Pühapäewal, 25. jaanuaril k. l. 12 p. peab Halliſte põllumeesteſelts Abja wallamajas oma aaſtakooſolekut. Nagu teada, tuleb nädal hiljem, ſ. o. 1. ja 2. weebruaril Wiljandi põllumeeſte-päew koos. Wäga loomulik, et ſinna wäga rohkeſti Halliſte põllumehi Wiljandi kooſolekule ilmub. Enne peaks aga omawahel kõik tulewad ja tähtſamad päewaküſimuſed läbi ſõeluma. Sellepärast palub head wõimalust nädal waren ärapeetaw Halliſte põllumeesteſeltſi kooſolek. Loodame, et põllumehed ſeda ſilmas peawad.

Keinaſt. (Hiiumaalt). **Wallawaeſte korraldus** on Keina wallas õige wiletſal järjel. Et waeſtemaja umbes ſeitſme aaſta eeſt maha põles, ſiis hakkaſid mitmed waeſeid makſu eeſt oma juure wõtma. Kuid nüüdſete raſkete aegade mõjul ei taha neid keegi oma juures pidada, ſeſt et nad pealegi, mõni üksik maha armatud, närgameelſed ja õige pahurad on. Nüüd on neid walda mööda käima pandud. Päris waſtik on näha, kui talwel külmaga mõni poolhalaſti nõder wanakene teiſe taluſſe wiiakſe. Ka ſee aſi ſünnitab rahwa ſeas nurinat, et üks jagu walda neid õige tihti peab pidama, kuna teine ſelleſt midagi teada ei taha. Minewal aaſtal oli uue waeſtemaja heaks korjandus ja wõeti ſelle heaks ka pidude pealt makſu, kuid nüüd on kõik unuſtuſe hõlma jäetud. Soowitaw oleks, et Keina walla nõukogu oma waeſte waſtu mitte nii ſuurt hoolimatuſt üles ei näitaks.

— **Uus wallaſekretär** hra Walge ſõi- dis 4. jaan. kohale ja aſus oma ametikohuſte täitmiſele.

— **Korratu poſt.** Ajalehti läheb poſti peal õige tihti kaduma, aga nagu kuulda, ei ole ſelles mitte kohalik poſtijaoskond ſüüdi, waid ſee tuleb kas Haapſalu ehk Heltermaa jaoskondade arwele kirjutada. Out-i-p.

Salawiinapõletamiſe waſtu wõitlemine.

Trahwimiſed.

Wabariigi kaitſeliidu ülema adminiſtratiiw korralduſe määruſtega on mitmeſuguſte ſunduſliſte määruſte rikkumiſe pärast järgmiſed iſikud kariſtatud, misſuguſed kariſtuſed 24 tunni jookſul tulewad täide ſaata.

Koduſe wiina walmiſtamiſe pärast:

Auguſt Jeſak, Raſina wallaſt — 4000 margaga ja 1½-kuuliſe wangiſtuſega; Mihkel Killing, Wõlla wal. — 2000 m. ja 1½-kuul. wangiſt.; Jaan Kiiling, Wõlla wal. — 3000 m. ja 2-kuul. wangiſt.; Jaan Weber, Pärnuſt — 5000 m. ja 2-kuul. wang.; Jüri Erwin, Weliſe wallaſt — 5000 m. ja 3-nädaliſe wangiſt.; Johannes Haawik, Kodaſoo wallaſt — 3000 m. ja 1-kuul. wangiſt.; Karl Ounapuu, Pärnuſt — 3000 m. ja 1½-kuul. wangiſt.; Natalia Iwanowa, Panikowitſchi wallaſt — 5000 m. ja 1-kuul. wangiſt.; Johan Kall, Pärnuſt — 5000 m. ja 1½-kuul. wangiſt.; Katarina Haagel, Uulu wal. — 3000 m. ja 1-kuul. wangiſt.; Liſette Balod, Panikowitſchi wallaſt — 5000 ja 2-kuul. wangiſt.; Olgard Balod, Panikowitſchi wal. 5000 m. ja 2-kuul. wangiſt.; Aleksander [illegible], Panikowitſchi wallaſt 5000 m. ja 2-kuul. wangiſt.; Auguſt Krepka, Tartuſt — 3000 m. ja 3-näd. wangiſtuſega.

Wiina müümiſe pärast:

Otto Raba, Tallinnaſt — 10.000 margaga ja 1-kuuliſe wangiſtuſega; Julie Karu, Tartuſt — 5000 m. ja 1-kuul. wangiſt.; Mari Kreek, Lihulaſt — 5000 m. ja 1-kuul. wangiſt.; Leena Poll, Wana-Kuuſteſt — 1000 m. ja 1-kuul. wangiſtuſega.

Wiina oſtmiſe pärast:

Woldemar Lepik, Tartuſt — 3000 margaga ja 1-kuuliſe wangiſtuſega; Karl Kurg, Kaſtre-Wõnnuſt — 1000 m. ja 1-kuul. wangiſt.; Julie Horſt, Tallinnaſt — 3000 m. ja ½-kuul. wangiſt.; Paul Kaptitski, Maſſu wallaſt — 5000 m. ja 1-kuul. wang.; Joan Tallmann, Maſſu wallaſt — 10.000 m. ja 2-kuul. wangiſt.; Mai Rooſi, Haimre wallaſt — 500 m. ehk 2-näd. wangiſt.; Johannes Kirkmann, Piirſaluſt — 1000 m. ehk 3-näd. wangiſt.; Alfred Sniker, Panikowitſchi wallaſt — 1000 m. ehk 2-näd. wangiſtuſega.

Oma ruumides wiinaga kaubelda laskmiſe pärast:

Jüri Kreek, Lihula alewiſt — 5000 margaga ja 1-kuuliſe wangiſtuſega

Oma ruumides wiina walmiſtada laskmiſe pärast:

Ado Killing, Wõlla wallaſt — 3000 margaga ja 2-näd. wangiſtuſega; Nikolai Iwanow, Panikowitſchi wallaſt — 2000 m. ja 2-näd. wangiſt.; Otto Samur, Pankowitſchi wallaſt — 5000 m. ja 2-kuul. wangiſt.; Leena Eimann, Saaru wallaſt — 800 m. ehk 1-kuul. wangiſtuſega.

Awalikus kohas joobnud oleku pärast:

Pridik Martens, Maſſu wallaſt — 5000 m. ja 1-kuul. wangiſtuſega.

Wäljamaa raha lubata oſtmiſe pärast:

Waſſili Gorbatſchew, Tallinnaſt — 3000 margaga ehk 6-näd. wangiſtuſega.

Kergelt. Kodune wiinawalmiſtamine on ſiin [illegible] täies hoos, millele ka karmid kariſtuſed nähtawaſti piiri ei ſuuda panna. Wana aaſta lõpul pandi jällegi Muſti talu rentniku Jaan Telmenti juures läbiotſimine toime, mis teatawaid tagajärgi andis. Telmenti wiljatagawara 30 puuda rukkid, 6 puuda rukki jahu, 75 puuda otri, 160 puuda kaeru ja 50 [illegible] pandi läbiotſimiſel [illegible] areſti alla, kuna Telment iſe wangimajaſſe paigutati. Wabariigi kaitſeliidu ülema poolt on Telment adminiſtratiiwſel teel ſelles aſjas 3000 margaga, 1-kuuliſe wangiſtuſega ja ülemal tähendatud wilja konfiſkeerimiſega kariſtatud.

Pakaſt. Suurem wiinawalmiſtamiſe ſiſſeſeade leiti hiljuti kohalikus wenelaſe Sõſoi Dutkini nahaparkimiſe töökojaſt üles. Sellejuures ſelgus, et töökojas käiſid wiina walmiſtamas ümberkaudſed elanikud Woldemar Kubja, Oswald Rooſenberg ja Hugo Kaur. Dutkin, Kubja ja Rooſenberg on wabariigi kaitſeliidu ülema poolt igaüks 3000 margaga ja 1-kuul. wangiſtuſega, Kaur 3000 margaga ehk 1½-kuul. wangiſtuſega, Kaur kariſtatud. Süüdlaſtele peaksepandud rahatrahwiſt on kuues oſa protokolli kokkuſeadjale [illegible] määratud.

Läänemaalt. Salawiinapõletajate waſtu wõitlemine. Lääne maakonna walitſuſe esimehe poolt on möödaläinud aaſta jookſul kariſtatud ſalawiinawalmiſtamiſe- ja müümiſe pärast 132 iſikut. Kariſtatud iſikutele peaksepandud trahwiſumma teeb wälja 199.500 marka. Ühes ſellega on aga ka rahatrahwi makſjatele wangiſtuſt üheſt kuni kolme kuuni määratud. —sot—

Rakwereſt. Salawiinamüümiſe ja walmiſtamiſe eeſt on detſ. kuul 1919. a. Wiru maakonnawalitſuſe poolt trahwitud:

Rakwereſt: Ewald Luts 25.000 margaga, Karl Kurts 15.000 margaga, Emilie Kreek 10.000 margaga, Auguſt Mähn 5 margaga, Auguſt Ruuben 10.000 m., Mart Eideon 15.000 m. ehk 3-kuul. wang., Auguſt Kuſtaus 5000 m. ehk 2-kuul. wang., Kütiſt: Madis Laarits 10.000 margaga ehk 3-kuul. wang., Marie Laarits 3000 m. ehk 1-kuul. wang., Johann Roſmann 5000 m. ehk 2-kuul. wang., Amanduſeſt: Guſtaw Praoſk 5000 margaga ehk 2-kuul. wangiſtuſega. Roelaſt: Ado Kaaſik 3000 margaga ehk 1-kuul. wang., Karl Rätſepp 3-kuul. wang., Liiſa Rätſepp 2000 m. ehk 1-kuul. wangiſtuſega. Waaſt: Aliide Praun 3000 margaga ehk 1-kuul. wang., Auguſt Wettik 5000 margaga ehk 3-kuul. wang., Hans Walt 3000 m. ehk 2-kuul. wang., Liiſa Weijo 3000 m. ehk 1-kuul. wang. Sakſiſt: Joan Rumberg 3000 m. ehk 2-kuul. wangiſt. Püſſiſt: Karl Sandberg 5000 m. ehk 2-kuul. wang. Undlaſt: Ferdinand Wolk 5000 m. ehk 2-kuuliſe wangiſtuſega.

Kokku on trahwiſid määratud 20 iſikule 140.000 marka ja ühele 3 kuud wangiſtuſt. —its.

Kohtuminiſteeriumi korraldus õigusteadliſte kurſuſte aſjus.

§ 1. Õigusteadliſed kurſuſed organiſeeritakſe perioodiliſelt niihäſti pealinnas kui ka wõimaluſe järele mujal linnades, kus ſuurem koguu kohtutegelaſi koos.

§ 2. Need kurſuſed määratakſe kohtutegelaſtele ſelleks, et neid uuemate wooludega õigusteaduſe alal tutwuſtada ja mitmeſuguſeid praktiliſi küſimuſi teaduſlikult lahendada, kui ka ſelleks, et neile kohtutegelaſtele, kellel puudub kõrgem õigusteadline haridus, awitada tarwiliſi teadmiſi omandada.

Märkus: Käeſolewas paragrahwis ettenähtud kohtutegelaſte all tuleb mõiſta kohtunikke, prokuröörisid, kohtu-uurijaid, kohtuameti kandidaate ja iſeäratiſte kohuſte täitjaid ametnikke prokuratuuris.

§ 3. Peale kohtutegelaſte wõiwad kurſuſteſt oſa wõtta a) kohtuaſutuſte ſekretäärid ning kohtupriſtawid, kellel kauema teeniſtuſe tõttu kohtuaſutuſes praktiliſed teadmiſed olemas ja kes peale kurſuſte lõpetamiſt wõiksid — õigusteadlaſte puuduſel — nimetatud ſaada aſetäitjateks kohtunikkudeks, kohtu-uurijateks ehk kohtuameti kandidaatideks; b) õigusteadlaſed teiſteſt miniſteeriumiteſt ehk aſutuſteſt, kes ſoowi awaldawad kohtuaſutuſteſſe teeniſtuſeſſe üle tulla; d) adwokaadid; e) kõrgemad kriminaal ja awaliku politſei ametnikud; g) üksikud ametnikud teiſtelt ametialadelt, kellele waſtawa ülemuſe arwamiſe järele õigusteadliſte teadmiſte ſaawutamine nende teeniſtuſalal tarwilik on ja h) kantſelei ametnikud kohtuminiſteeriumi ametkonna aſutuſteſt, niipalju kui ruum lubab.

§ 4. Kurſuſi juhat üks, igakord kohtuminiſtri poolt määrataw iſik, kes wõib omale abiks moodustada korraldawa komitee kurſuslaſte hulgaſt oma wäljawaliku järele.

§ 5. Kurſuſteſt oſa wõtta ſoowijad annawad ſellekohaſe kirjaliku ſoowiawalduſe ära kurſuſe juhatajale, kes ſeda §§ 2. ja 3. korras kurſuslaſte nimekirja üles wõtab ja pääſetähe ettelugemiſtele wälja annab; ettelugemiſteſt ja praktiliſteſt tööbeſt oſawõtmiſe üle peetakſe kontrolli.

§ 6. Kurſuſteſt oſawõtmine on makſuta; organiſeerimiſe kulud (ruumide muretſemine ja korrashoidmine, ſtenografeerimine, ſtenogrammide ja konſpektide paljundamine jne.) jagatakſe kurſuſteſt oſawõtjate wahel ühetaoliſelt ära.

§ 7. Peale kurſuſte lõppu wõiwad organiſeeritud ſaada eksamid kokkuleppes hariduſminiſteeriumiga. Eta.

Rahwamajanduſe oſa.

Eesti raha.

Wäärtuſe ja hindade mõiſted on meil nii kai läinud, et rahwas, igaſuguſe aruſaamiſe on kaotanud ſelleſt, mis tähendab õieti 1 Eesti mark. Suur hulk aimab tumedalt, et marga ja rubla wahel peab ikka mingiſugune wahe olema, aga misſugune ſee wahe on, ſelleſt ei ſuudeta omale ſelgemat pilti teha.

Katſun Eesti marga wäärtuſt wähe ſelgitada.

Ma ei ekſi, kui tõendan, et ſõna „Eesti mark" rahwale, alles täieſti tundmata ſuurus on. Sellepärast wõtan wõrdluſeks niiſuguſe rahaükſuſe, milleſt rahwal täielik ja kindel aruſaamine on; ſee rahaükſus on Wene rubla, mitte praegune Wene rubla, waid enneſõjaaegne. Rahwas tunneb enneſõjaaegſe rubla wäärtuſt ja tema oſtujõudu ja otſuſtab ſelle järele, kas aſi kallis, wõi odaw; ka oli enneſõjaaegſel rublal nii ſiſe- kui ka wäljamaal kindel wäärtus. Wõrdleme ſiis enneſõjaaegſet rubla praeguſe Eesti margaga.

Eesti marga aluſeks wõeti Prantſuſe frank, ſ. o. 1 Eesti mark = 1 Prantſuſe frank = 1 Soome mark = 37½ kop. enne ſõda. Tõepooleſt aga näitab ametlik kurs, et 1 Prantſuſe frank on 8 marka 30 penni Eesti rahas, ehk, et Eesti mark on enam kui 8 korda oma nominaal-wäärtuſeſt odawam. 1 Soome mark on 3 marka 10 penni Eesti rahas, ehk ühe ſõnaga Eesti mark on Soome rahaga wõrreldes enam kui 3 korda omaſt nimeliſeſt wäärtuſeſt odawam.

See on praeguſe aja Prantſuſe ja Soome rahaga wõrreldes, misſuguſte maade raha kurs ka tuntawalt on langenud. Sellepärast ei anna wõrdlus nende maade rahadega weel ſelget pilti Eesti marga wäärtuſeſt. Et ſelget pilti ſaada, ſiis wõrdleme Eesti marka nende maade rahadega, misſuguſte maade rahade wäärtus ligikaudu endiſeks on jäänud, Wene enneſõjaaegſe rubla wäärtuſt aluſeks wõttes.

Jätame kõrwale börſe kurſi, wõtame aluſeks kindla enneſõjaaegſe ametliku kurſi, mida tarwitati riikidewaheliſes läbikäimiſes. Seal on: 1 Inglis naelſterlingi = 9 rbl. 45,758 kop., 1 Rootſi kroon = 52,08 kop. Praegune Eesti marga ametlik kurs: 385 marka = 1 Inglis naelſterlingi, tähendab, 9 rbl. 45,758 kop. Wene rahas enne ſõda, ehk 1 kopik enne ſõda on 385 E. mrk.: 945,758 = 40,7 penni praeguſes Eesti rahas. Rootſi kroonidega wõrreldes leiame aga et 1 kop. enne ſõda Wene rahas on 43,2 penni Eesti praeguſes rahas.

Järeldus: Waene mees makſis enne ſõda 10 rubla kuus korteri eeſt üüri, nüüd aga on majaomanik üüri kaksſada protſenti tõſtnud (Misſugune marodöör! 200 protſenti tõſtnud!) Waene mees makſab nüüd 30 Eesti marka kuus ſelleſama korteri eeſt. Wõrdleme aga ſeda ſummat Rootſi rahaga, ſiis leiame, et ta ümarguſelt 70 kopikat enneſõjaaegſes Wene rahas makſab.

Selle juures makſab aga waene mees oma endiſe korteri eeſt ümarguſelt üks tuhat ja kolmſada protſenti wähem üüri kui enne ſõda.

Warſti jõuame ſiis ka nii kaugele, et marodöörid wõiwad oma ſiſſetulekuid wabalt 1000 ehk 2000, wõi weel rohkem protſenti ſuurendada, meil ei tarwitſe aga ülepea enam üüri makſta, ſeſt kaks kuud tagaſi oli 1 Eesti mark = 1 Inglis pens = 4 kop. Wene rahas enne ſõda, aga praegu on 1 Eesti mark 0,626 Inglis penſi = 2½ kop. Wene rahas enne ſõda. Mõne kuu päraſt on aga 1 mark = 1 kop. ja ſiis weel mõni kuu ja 1 Eesti mark = 0 kop., tähendab, meil ei ole tarwis enam millegi eeſt mitte midagi makſta. R. M.

Toimetuſe järelmärkus: Oleme eelpool toodud kirjelduſele ruumi annud, ſeſt et ſarnaſed wäljarehkenduſed iſeeneſeſt palju huwituſt pakuwad. Selleſt tehtud järelduſed, nagu oleksid meie raha kurſi langemiſe juures ainult meie riigimehed ſüüdi, oleme kirjutuſeſt wälja jätma pidanud, ſeſt et ſeda õigeks ei ſaa pidada. Meie rahakurſi langemiſe põhjuſed peituwad ſügawal meie majanduſliſes ja ka poliitiliſes elus, mille juhtimiſes meie oma riigimeeſtelt muidugi ſuurt jõupingutuſt nõuame, ſuuremat kui ſee ſeni wahest on olnud.

Ka ei ſaa niiſuguſel kujul wäljarehkendatud raha wäärtuſt ſiſemaa majanduſliſe elu kohta täiel määral makſwaks tunniſtada, ſeſt et ſiſemaa oma ſeaduſte ja majanduſliſte wäärtuſtega teiſte majanduſliſte ſeaduſte alla käib, kui üle piiri ulataw majanduſline elu. Selleſt järeldades ei ole ka ühe nõuda üürihinna kõrgendust Eesti raha Inglise naelſterlingitega wõrreldes.

Kas üüriſeadus, kui niiſugune, praeguſe aja majaomanikkude õiglaſtele nõuetele waſtab, jätame ſiinkohal puutumata.

Mereaſjanduſe ja laewanduſe ajakiri „Laewandus".

Meremeeſte ringkondis on wiimaſel ajal tegeliku ajakirja wäljaandmiſele aſutud, mis ſeni tehniliſtel põhjuſtel ja kirjaſtaja kahtlemiſe tõttu wiibis. Ajakirja esimeſt nummert loodetakſe jaanuari lõpuks wälja laſta ja ſaab neil päewil regiſtreerimiſele ſaadetud.

Tähendud ajakiri on esimene, mis meremeeſte huwide kaitſeks ja eeſkätt Eesti mereaſjanduſe ja laewanduſe korraldamiſes kompetentſe ſõna ütlema ſaab. Ajakirja ümber kõige wanemate ja wilunute meremeeſte koondamine laſeb loota, et taſt wäärtuſline ja ſoliid ajakiri ſaab, mille kaudu ſõna tähtſamate probleemide erapooletus lahenduſes meile ſeaduſeks ſaab. Meie randade, ſadamate korraldamine, ranna ja kaugeſõidu liinide ſiſſeſeadmine, wabaſadama lõpulik otſuſtamine, laewade ehituſe liikumiſe traded ja loodetawaſti oſa merekaubanduſele, kus põnewamad küſimuſed puutuwad eksport-kaubanduſt, leiawad erapooletut lahendamiſt — ſee oleks kontuur ajakirjale.

Ootame huwituſega uue ajakirja ilmumiſt, mis rikaſtab meie erikirjanduſt eluliſema ja tähtſama ſaaduſega. B. P.

Paekiwi ümbertöötamiſe aſjus,

milleſt meil mõni aeg tagaſi lehes juba pikemalt ſeiſis, oli 13. jaan. linna majanduſe kommiſjonil nõupidamine. Nagu teada, küſis ſoomlane J. Wourinen linnalt 100 hektari paepinda, kus ta wõiks töökoja ſiſſe ſeada, kus paekiwiſt keemiliſi aineid wälja töötatakſe. Majanduſe kommiſjon leidis, et ſoomlaſe nõuetele wõib waſtu tulla, ſeſt et Mäe ja Rehatu wälja kruntides praegu umbes 250 tiinu paepinda on, mis täitſa kaſutamata ſeiſab, kuna Marienburi ja Laſnamäe paeladmed [illegible] linna nõudeid ja tarwiduſi täita. Majanduſe kommiſjon teeb linnawalitſuſele ettepaneku, et ſee ſoomlaſe ſoowile waſtu tuleks. —s.

Õli kiwiſt

kawatſeb keegi hra Ketes Tallinnas käima panna. Ta tahab meie oma põlewaſt kiwiſt hakata õliſid wälja ajama. Selleks küſib ta linnalt Dwigateli wabriku juureſt tükki waba maad. Esiotſa tahab ta ümbes 100 puuda kiwi päewas ümber töötada ja kui katſe õnneſtab, ſiis muidugi laiendab ta oma ettewõtet. —s.

Riide kriſis.

iſeäranis pleekimata riie, mida ſügiſe rohkeſti kaupluſtes oli, on nüüd täieſti lõppenud, ja kui weel kuſagil leidub, ſiis makſab harilik peſuriie, mis oktoobrikuus 7 m. arſſin makſis, 14—16 marka.

Nowembrikuuſt peale kuni uue aaſtani ei töötanud küll kohalik puuwilla wabrik, puuwilla puuduſe tõttu, kuid kuhu jäi Narwa wabriku riie, mida ſadamas põhjatu wirnad ajades ſeiſwad ja Narwa ladu ſelleſt ka tühi ei olnud? Nagu meie aga kuulnud oleme, on üks laewa täis Narwa wabriku riiet, muu ſeas ka willaſt, wäljamaale ſaadetud. Ja ſellepäraſt peame nüüd ka Narwa riideſt, mis ſügiſe 16—18 m. makſis, 36—40 marka makſma.

Mispäraſt on aga nüüd kohalik riie ſügiſte hindadega wõrreldes, 100% tõuſnud, kuna meie mark ſedawõrra langenud ei ole. Näituſeks: nowembrikuu algul makſis üks Ingliſe nael 300—330 marka ja praegu 425—435 marka (hinnad „Wiru börſe" järgi wõetud) mis näitab, et wäliswaluuta 40 kuni 45% tõuſnud on.

Hea oleks kui nendegi hindadega kaupa antakſe, kuid aſi on ſarnane, et kui keegi kaupmees wabriku walitſuſe poole tellimiſega pöörab, ſiis temale wiiſakalt waſtatakſe, et kaupa ei ole, ehk meil praegu Eesti raha tarwis ei ole ja ſellepäraſt kaupa ei ſaa. Selleſt wõib ſiis järeldada, et waſt wäliswaluuta eeſt oleks wõimalik ſaada. Aga kuſt ſa ſeda wõtad?

Et aga ſiiski kaupa mõnele müüakſe, näitab ſee, et tuntud miljonäär J. Narwa wabrikuſt willaſt riiet umbes 1½ miljoni Eesti marga wäärtuſes oſtis. See kaup ei ole aga turule laſtud, waid ootab kuſagil aidas hinna tõuſu, wõi on juba wäljamaale tranſporteeritud.

Praegu riide-turul näeme ainult paremaid wäljamaa riideid, kuna waeſema kihi jaoks midagi ei ole.

Oli küll ajalehtedes märkus, et tööliſtele odawalt riiet antakſe, kuid ſeda on ikka wähe, ſeſt kõik ei ole ju mitte wabrikutööliſed.

Ei tahaks uſkuda, et meie wõimumeeſtel ſee kõik teadmata on, kuid nagu näha, ei puutu ſee aſi nendeſſe, ſeſt muuga ei wõi ſeda ükskõikſuſt ſeletada.

Kui nii moodi weel kaua edaſi läheb, ſiis ootab meid ſuur riide puudus. Pl.

Ülemaaline linnade eſitajate kongreſs.

Laupäewal algas Tallinnas ülemaaline linnade eſitajate kongreſs.

Kongreſſi kohaks on linnateenijate ſeltſimaja. Kooſoleku ruum on loorberite ja muu roheliſega iluſtatud.

Kella ½12 on eſitajaid rohkel arwul kokku tulnud, puuduwad weel Kureſaare eſitajad. Kooſolejateſt on paljud tuntud linnategelaſed, peaaſjalikult Tallinnaſt, kelle eſitus pea poole kooſolejate arwuſt wälja teeb. On enamaſti kõik linnawolikogu liikmed, ſiis weel linnapead, linnanõunikud, nii meilt kui ka mujalt.

Kongreſſi awas kongreſſi kokkukutſuja linna — Tallinna — eſitaja linnapea A. Ueſon.

Awamiſekõnes tähendab linnapea, et kongreſs juba ammu oleks peetud olnud, kuid mitmeſuguſed takiſtuſed on ſundinud ſeda edaſi lükkama ja weelgi ei ole kõik uued kõrwaldatud. Tungiwad ja hädaliſed tarwiduſed on ſundinud kongreſſi ſiiski ära pidama, et ühiſelt teeſid leida, kuidas linnade omawalitſuſt nende raſkes majanduſliſes ſeiſukorras aidata. On rida küſimuſi, mis kodumaa linnadel ühiſelt otſuſtada tulewad, nagu: linnaſeaduſe uuendamine, makſude korraldamine, terwishoid, wahekord keskwalitſuſega jne. Kõneleja loodab, et kongreſſil korda läheb nii mõndagi küſimuſt ajakohaſelt lahendada, mis jaoks kokkutulnud liikmetele jõudu ſoowib.

Aſuti kongreſſi juhatuſe walimiſele, mida poliitiliſte erakondade ſihis toimetati.

Kongreſſi korraldawa toimekonna ettepanekul waliti 5-liikmeline juhatus: R. Paabo (tööerak.), J. Piiskar (ſ.-rew.), Maarſeldt (ſ.-dem.), Dr. Maſing (rahwaerak.) ja Joh. Umblia (majaperemees).

Juhatuſe kohale aſub Paabo.

Paneb ette terwitada wõiduriikaſt Eesti rahwawäge ja tema kõrget juhti kindral Laidoneri. Wiimane on iſiklikult kooſolekule ilmunud, teda wõetakſe kauakeſtwate ja tormiliſte kiiduawaldustega waſtu.

Terwituſi ſaadetakſe Aſutawale Kogule.

Waliti 5-liikmeline mandaatkommiſjon, kes eſitajate wolituſte läbiwaatamiſele aſub, kuna kongreſs tööd jatkab.

Reſolutſioonide wäljatöötamiſeks otſuſtati redaktſiooni-kommiſjon walida. Walimine lükati eſialgul edaſi, kuni mandaatkommiſjon oma töö lõpule on wiinud.

Algawad terwituſed.

Esimeſena terwitab ſõjawäe nimel ülemjuhataja Laidoner. Meil ei ſõdi mitte üksi ſõjawägi, waid terwe rahwas ja ſelles ſeiſabki meie wõitude põhjus. Tahetakſe, et wäeliin kindel peab olema, ſiis peab [illegible] ka wäe ſeljatagune olema. Kui mõnes riigis ſõjawäe lagunemine lahti läheb, ſiis algab [illegible] ſeljataguſeſt peale. Sellepäraſt loogu omawalitſuſe aſutuſed ſiſemaal kindel kord, ſiis jääb ka Eesti püſima.

Wabariigi walitſuſe poolt terwitab kongreſſi ſiſeminiſter Hellat, I üürnikkude kongreſſi täiaatwa komitee poolt — A. Kaſk, majaoma- ikude ſeltſi poolt — Dr. J. Maſing ja „Pos- iehe" toimetuſe poolt — A. Bachmann.

Selle peale ſeati päewakord kindlaks ja mää- ti tööaeg ära.

Mandaatkommiſjon annab oma tegewuſeſt u. Kongresſile on 96 eſitajat ilmunud. ed tunnistati kõik täieõigustisteks kongresſiſt wõtjateks.

Kongresſi päewakorra järele eſinewad kol- l päewal 16 referenti 10 küſimuſe kohta.

Eſimeſena kõneles J. Jans „Linnade alewite omawalitſusliſeſt ſeiſu- orraſt." Oma pikas kõnes tõi Jans järgmiſi õtted ette: Linnade ja alewite omawalitſuste esamine olgu linnade ja alewite ſiſemiſe majan- slike elu juhtimine ja waimliſe ning hariduslike ama tõſtmine. Omawalitſuſe aſutuste tööpiiri äärawad keſkwalitſuſe poolt antud juhtnöörid. ui wäljamaa omawalitſuste elu ja ajalugu wõr- lda, ſiis leiame, et meie arenemine Inglismaa skujul edenema hakkab. Seda tunnistab ka mawalitſuſe ſeaduſe-eelnõu, mis Aſutawale Ko- le kinnitamiſeks ette pandud.

Kõneleja tutwustab koosolejaid ſelle eelnõu ikute punktidega.

Kõne on lõpetatud. Läbirääkimiſed on õige iſad algama. Alles pika peale, kui kõnelejale õned küſimuſed ette pandud, lähewad need ela- amaks. Arwustatakſe praeguſt omawalitſuſe ſei- korda kui ka üksikud punkte ſeaduſe-eelnõuſt.

Kongresſi juhataja Maarfeldt wõtab ſoowi- alduſed kokku:

Linnadel olgu wõimalikult ſuur iſeſeiswus utonoomia); wolikogu tegewuſt wõib walitſus ntroleerida ainult ſeaduslikkuſe, mitte otstarbe- haſuſe ſeiſukohalt; linnadel olgu eesõigus koha- stes ettewõtetes walitſuſe ja eraiſikute ees.

Ettepanekud ja ſoowiawalduſed anti redakt- ooni-kommiſjoni kätte wäljatöötamiſeks.

Linna- ja alewiwalitſuste ſiſemi- eſt korralduſeſt kõneles Joh. Umblia.

Wanad ajad oma raskustega ja tſaariaeg- de rõhumistega on ſeljataga. Nüüd ſammume enemiſe teel ja ſelleks peame endid wanade ulturimaade omawalitſuslikega korraga tutwus- ma ja nendelt ſeda omandama. Linna- ja alewi- alitſuste alal peakſid meil majapidamiſe harude htijateks wiibima eriteadlaſed olema, kes wa- alt asju juhtida mõistakſid, kui ka uuſi kawat- ſi wälja töötada.

Selle järgnes R. Paabo kõne Linnade a alewite rahaasjanduſeſt ja majan- uſeſt. Kõneleja peatas pikemalt makſude ſüs- emi ja makſude wõtmiſe wahekorra juures. Mak- ude jaotuſel riigi ja kogukondade wahel tulek- d kõik need makſud omawalitſuſe heaks jätta, is oma alustel kohaliste huwidega rohkem ſeo- ud on. Samal ajal peab aga riik omawalit- ustele ehk kogukondadele oſa andma neiſt mak- deſt, millel riiklike kui ka kogukondlike huwi a tähtſus on.

Kui läbirääkimistega lõpule jõutakſe, näitab kell õhtule minemiſe aega.

Kongresſi eſimene päew on läbi.

Ülemaaliſe linnade eſitajate kongresſi otſuſed

töötatakſe redaktſioni-kommiſjoni poolt läbi ja pannakſe tänaſele koosolekule wastuwõtmiſeks ette. Need otſuſed awaldame [illegible]

Kooli elu.

Rahwaülikoolis

loetwad käesolewal nädalal: esmasp. H. Mäe — maailma algus ja lõpp, teiſip. A. Georgin — elekter, keſk. M. Kirſchbaum — 1905. a. mälestuſed.

Neljapäewa ja reede kohta teatatakſe edasidi.

Ülesandmiſi wõetakſe weel wastu nii rahwaülikooli kui ka Eesti ja Soome keele kurſustele. Büroo awatud kella 11—1 ja 4—7. S. Kloostri tän. gümnaaſiumis.

College'i.

Dotſent P. Baumann loeb 19.—24. ſkp. mitte 5—7, waid iga päew kella 7—9 linna gümnaaſiumis. Sellega jääwad teiſed tunnid College'i 3. kurſ. ära.

Tallinna koolide hoolekogudele, lastewanemate komiteedele ja pädagoogika nõukogudele.

Tallinna koolide hoolekogude ja lastewanemate komiteede ajutine keſkjuhatus palub kõigi Tallinna koolide hoolekogude, lastewanemate komiteede ehk pädagoogika nõukogude eſitajaid, kui koolis hoolekogu ehk komitee ei ole, igaſt kooliſt ühte eſitajat ilmuda koosolekule keſknädalal, 21. jaan. 1920. a. kell 7 õht. Tallinna tütarlaste kommertskooli ruumidesſe (Jaani tän. nr. 13.). Koosoleku päewakord: 1. Ajutiſe keſkjuhatuſe ſeniſe tegewuſe aruanne. 2. Edaſpidiſe abiandmiſe korraldus. 3. Alaliſe keſkjuhatuſe walimine. 4. Jookswad asjad.

Aj. keſkjuhatuſe juhataja S. Walge.

Ülikooli teated.

Profesſorid kohale jõudnud.

Profesſorid J. Bergmann ja A. Bjerre olewat, nagu „Postm." kuuleb, Tartu jõudnud. Nagu teada on eſimene Ladina keele ja kirjanduſe, teine kaelakohtu õiguſe profesſoriks. Nad algawad eelolewal õppeaastal oma õpetööd.

Arstiteaduskonna wanemad kurſuſed ſaawad oſalt käima.

Ülikooli ajutine nõukogu on otſustanud arstiteaduskonna IV kurſuſe üliõpilaste palwe peale, kes Tartus ametis, endiſe neljandama kurſuſe piirkonda kuuluwate ainete kohta (ſiſekliinik, hügieeni jne.) ettelugemiſi käima panna. Terwet arstiteaduskonna erioſa (endiſe 3., 4., 5. kurſuſt) ei ole weel mitte wõimalik awada; puuduwad juſt 3. kurſuſe kohta nii tähtſad õpejõud, nagu üleüldiſe patoloogia ning patoloogiliſe anatoomia kui ka farmakoloogia profesſorid ja mitmed muud. Kandidaadid on küll enamasti teada, läbirääkimiſi peetud, kuid lõpulik lahendus nõuab, nagu „Postm." kuuleb, aega, kuna pealegi mitmed oodatawad mehed endid ſilmapilk ſeniſeſt tegewuſeſt lahti ei ſaa teha.

Uute üliõpilaste wastuwõtmine

algas 15. jaan. ja kestab kuni 24. jaan. Eſialgu on mõned kümned ſiſſeastumiſe ſoowi awaldanud.

Ülikooli ajutine põhikiri

on nüüd lõpulikult redigeeritud ja ſaadetakſe ühes ſeletuskirjaga, kus korralduſe peajooni põhjendatakſe, haridusministeeriumi kaudu Aſutawasſe Kogusſe.

Teater ja muuſika.

„Estoonia" teater.

Täna Strindbergi „Surma tants" 1. jagu.

Teiſipäewal, 20. jaan. eſimeſt korda R. Bernauerl ja E. Welisſhe operett „Armas Augustin" kolmes waatuſes, Leo Falli muuſika. Helena oſas mängib eſietenduſel pr. H. Einer, järgmiſel korral neljapäewal, proua L. Wirkhaus. Teatribüroo.

Draamateater.

Keſknädalal, 21. ſkp. mängitakſe Draamateatris G. Esmanni luſtmäng „Isa ja poeg." Algus kell pool 8 õhtul. Teatribüroo.

Kohalikud teated.

Aſutawa Kogu istungid algawad.

teiſipäewal kell 4 p. l. Toompea walges ſaalis.

Homſe koosoleku päewakorras on: Wabariigi walitſuſe ettepanek A. K. liiget Taltſi kohtuwõimudele wälja anda, haiguſe wastu ja emade kinnituſe ſeadus, wäike- ja keſktööstuſe ſeadus, ning wabariigi terwishoiu keſkkorralduſe ſeadus.

Kinoteatri linnamakſuſt wabastamine.

Wigastatud ſõjameeste keſkühiſuſe palwe peale otſustas linnawalitſus 15. ſkp. kõiki neid keſkühiſuſe kinoteatri piletid linnamakſuſt wabastada, mis teaduslike ja hariduslike ſiſuga on, kusjuures niſugusteſt ettekanneteſt linnawalitſuſele aegſasti teatada tuleb.

Draamateatri ſeltſi peakoosolek

oli eila teatri ruumides. Nagu aruandeſt ſelgus, on teater möödaläinud aruandeaastal paremini töötanud kui ſeda ette wõidi arwata. Eelarwe tulewa aasta jaoks wiidi ligemale miljon marga peale kokkukõlasſe. Wõeti wastu uus põhikiri, mille järele Draamateatri ſelts üleriikline on, kuna juhatus Tallinnas aſub. Waliti uus 7-liikmeline juhatus, millesſe tulid: O. Peterſon, J. Mändmets, E. Peterſon, H. Anto, T. Mutſu, Mühlber ja Taſt. Rewiſjoni-kommiſjoni liikmeteks waliti: A. Teetſow, J. Nataſep ja J. Hargel. Liikmemaks jäi endiſeks — 10 marka aastas. Juhatuſe koosolekud on iga teiſip. õht. teatribüroo ruumides.

Inimeſed lahkuwad teenistuſeſt.

Wiimaſel ajal on mitmed linna teenistuſes tähtſatel kohtadel olewad iſikud teenistuſeſt lahkunud. Nõnda lahkub linna mustuſe weoäride juhataja Puskar ja majade walitſeja Lellep ametiſt. Leitakſe [illegible] poolt ſuurema palgaliſt tegewuſt.

Jääwõtmiſe õiguſ Ülemiſte järweſt

on linna piimaärile wäljarentitud 1000 mr. eeſt.

„Oma" liikmeks wastuwõtmine ajutiſelt ſeisma pandud.

Et „Oma" aſemikkude kogu walijate nimekirja (liikmeid on üle 6000) kokku ſeada ja walimiſi korraldada ja et ſuurele liikmete hulgale tarbeainete muretſemine õige raskeks läheb, on „Oma" juhatus laupäewaſel koosolekul otſustanud uute liikmete wastuwõtmiſt ajutiſelt ſeisma panna.

Liikmeks ſoowijaid kirjutatakſe kandidaatideks üles, kuid ei bääletata mitte.

Teadaanded ja tänuawaldused.

Kaalude ja mõõtude tembeldamine.

23. detſ. „R. T." wäljakuulutatud ſeaduſe järele on elanikud kohustatud allpool tähendatud ajaks ülesantud kohtadele oma kaalud ja mõõdud tembeldamiſeks tooma. Tembeldamata kaalud, wihid ja mõõdud, mis kontrolleerimiſel leitud, langewad kahekordſe tembeldamiſe makſu alla.

Kohtade nimekiri, kus 1920. a. kaalud ja mõõdud tembeldatakſe ja kontrolleeritakſe.

1. kontrollöör. 1) Tallinna ümbruskond 7.—31. jaan. 2) Keila — 2.—12. weeb. Baltiski — 14.—28. weeb. 4) Riſti — 2.—10. märtſ. 5) Haapſalu — 12.—26. märtſ. 6) Rapla — 29. märtſ. kuni 8. apr. 7) Karu — 10.—18. apr. 8) Türi — 20.—30. apr. 9) Paide — 2.—18. maini. 10) Suure-Jaani — 20.—28. maini. 11) Wiljandi — 1.—16. juun. 12) Halliste — 18.—26. juun. 13) Mõiſaküla — 28. juun. kuni 6. juul. 14) Saarde — 8.—16. juul. 15) Pärnu — 18.—31. juul. 16) Heinaste — 3.—17. aug. 17) Ruhja — 20.—29. aug. 18) Walga — 1.—30. ſept. 19) Kuigatſi — 2.—14. okt.

2. kontrolöör. 1) Kehra — 18.—27. weeb. 2) Tapa — 1.—12. märtſ. 3) Rakwere — 14.—29. märtſ. 4) Wõru — 5.—26. apr. 5) Petſeri — 1.—20. maini. 6) Wirtſu — 1.—12. juun. 7) Oriſaare — 14.—24. juun. 8) Kureſaare — 27. juun. kuni 25. juul. 9) Hiiumaa — 1.—20. aug.

ETA.

Sõduritele „Päewalehe" ſaatmiſeks

on annetanud hra Malmſtein 500 marka.

Sõduritele pakkide ſaatmiſeks,

neile, kes pühadeks pakkiſid ei ſaanud, on hra Malmſtein „Päewalehe" kaudu 500 marka annetanud.

Tänades „Päewalehe" talitus.

Wäerinnal olewatele ſõduritele jõulukinkide muretſemiſeks

pani ka ſõjawägede ülemjuhataja ſtaab korjanduſe toime. Korjanduslehtede äraandmiſe tähtpäewaks oli 22. detſ. m. a. määratud, mil ka mina oma korjanduſe kwiitungi nr. 57 wastu ära andſin. Et tänini weel aruannet ei ole ilmutatud, ſiis awaldan eſialgu mina iſiklikult ſiinkohal tänu kaubamajale G. Wihlakas'e annetatud 10.000 marga eeſt. Loodetawaſti ilmub aruanne kõige lähemal ajal.

Korjaja korjanduſelehega nr. 57.

Annetage ſõduritele juturaamatu'd.

Waherahu pärast pole ſõduritel midagi teha. Neil on hirmus igaw. Sellepärast annetage neile juturaamatuid, nii palju kui kellelgi tagawaraks on.

Raamatud toodagu „Ühistöösſe". Tarwiliſel korral wõiks wähemaid raamatuid ka ajalehe-kastidesſe lasta. „Ühistöö".

Õnnetuſed ja kuritööd.

Ilma peatusloata elanud.

16. jaan. tehti protokoll Raua tän. nr. 22 elutſewa Wene riigi kodaniku Maria Gorski ja Niine tän. nr. 13 elutſewa Doba Schlahtmanni peale, kellel puudus luba elamiſeks Eesti wabariigi piirides. rt—

Ulakus.

16. jaan. wõeti kinni Soo tän. nr. 21 aſuwas poes August Alekſejew, kes poes joobnud olekus lärmitſes ja poeomaniku kookidega pildus. Alekſejewi peale tehti protokoll. Niiſama tehti protokoll August Anni peale, kes W. Ameerika tän. nr. 38 aſuwas majas joobnud olekus lärmitſes ja kodanikkude rahu rikkus. —rt

Warguſed.

16. jaan. warastati: Hilda Wälilt, S. Laagri tän. nr. 10 maja koowi pealt riiet 700 marga wäärtuſes; Anna Martwellilt, Kungla tän. nr. 3, liha 1000 marga wäärtuſes; Marta Waldeſe korteriſt, Wladimiri tän. nr. 2-w, walewõtme abil karakulpalitu ja mitmeſuguſeid kuld- ja hõbeasju kokku 57.500 marga wäärtuſes; Eliſabet Freibachi korteriſt, Hollandi tän. nr. 20, üks paar ſaapaid ja wooditekk, kokku 900 marga wäärtuſes.

Selſamal päewal tehti protokoll Jaan Kiho ja Leena Tamme peale, keda tabati ſadamas kiwiſöe warguſe pealt. rt—

Oiendus.

„Päewal." nr. 12 pealkirja all: „Protokoll tehtud", toodud ſõnumi kohta on minul au teatada: Korteri-kommiſjoni ees tõstetud waletaebtuſe peale, nagu olets minu majas Tornimäe uul. nr. 7, korter 11 tühi, järgnes küll protokoll, aga korter ei ole mitte waba, waid iſiku käes, kes kroonutööl maal käib, ja kelle abikaaſa ſeal raskesti haigeks jäi. Nimetatud korteri eeſt — kõigeſt üks wäike tuba — kannab wahepeal hoolt ja magab ka ſeal, tema wennatütar, kelle wanemad ja wend ſama koridori peal olewas k. 16. elawad.

Kõige austuſega Karl Detloff.

Wastutaw toimetaja H. Rebane.
Wäljaandja Tallinna Eesti Kirjastuſe-ühiſus.

Lukuſeppa ja abiliſt
tarwitab A. Kesker, Wene tän. nr. 16.

Head **juukſelõikajat** tarwis. Pakkum. ſlt. „N. J. tarwitaja".

Kingſepatöölisi tarwis Hollandi tän. nr. 48.

Õppinud **harjatöölisi** tarwis Kuninga tän. nr. 9, harjatööstus.

Hobuſemeest kohe tarwis. Toom-Waeste-kooli tän. nr. 5, krt. 2.

Sõidupoiſſi tarwis (wanemat meeſt), kes mõistab hobustega ümber käia. Wladimiri tän. nr. 37, krt. 1.

Sulast tarwis ſuurema talu peale (üksikut), kes ka peremehe äraolekul koha korras ſuudab pidada. Tulla nädala jooksul Wiruwärawa puiest. 23, k. 2, kl. 3—4 p. l.

Kellel on korter ära anda Lutheri wabriku ümbruſes, (ſõduri perekonnale). Palun teatada Tatari tän. 48, k. 10

Soowin ühe toaliſt **korterit** wahetada ſuurema wastu. Kuke tän. nr. 10, krt. 8.

Otſin **2 tuba,** ilma ehk wäheſe mööbliga, kus ka kööki wõib tarwitada. Wõin anda klawerit tarwitada ja järelaitamiſe tunde anda. Teatada W. Pooti tän. nr. 2, toiduainete kauplus.

Kaastundlikud kodanikud! Lubage lehwale, auſale neiule (konſerwatoriumi õpilaſele) omaette tuba ühes klaweri tarwitamiſega. Kütteained on omalt poolt. Teatada ſ. l. t. „Pianino K." all.

Intellig. meesterahwas (wenelane) otſib **wäikeſt tuba** Pakk. Peetri wõõrastemajasſe nr. 4. J. S.

Lihapood ära anda. Teatuſt ſaab Maneshi tän. nr. 7, krt. 5. Sealſamas ſuur kaal müüa.

Otſin **möbleer. korterit,** 2—3 toaga elektriwalguſega ja eraldi ſiſſekäiguga. Pakkum. Pikk tän. 33, päewapildi äri „Ideal", ärijuht Lepp.

Tüdruk wõib elamiſeks **ruumi ſaada** wäheſe korraldamiſe eeſt, wõin ka wäikeſt teenistuſt anda. Ka habemeajaja õpilane wõib tulla Wana Kalamaja tän. nr. 33, habemeajaja.

Trükikoda omaniku haiguſe tõttu müüa, Narwas, 6. Peetri tän. 4—3.

AIDAD keſklinnas müüa. Ligem. Uuel tän. 9. F. Weltmannilt.

Pood linna ſees ära anda ühes ſiſſeſeade ja wäheſe kaubaga, omaniku ſurma puhul. Küſida teiſipäewal, Pikal tän. 60, k. 7.

Soowin oſta Nõmmel **maja ehk krunti.** Wõin makſta wäliswaluutas. Pakk. ſlt. „12564" all.

Majad müüa linna ſees, (ſuuremad) ja 1 pinjak-ülikond wähema kaswule. Laial tän. 34, krt. 6, hoowi peal.

Odawalt müüa **talukoht** ſuurus 50 tiinu. Adres: Üle Keawa, Järwakandi wald, Saaluſti küla, Lantſki talu.

Kuiwi kaſepuid 550 mrk. ſüld, müüa Suurel Kompasſi tänawal nr. 40.

Müüa naister. palitu, müts, muhw ja krae, ja kantud meester. kaſukas. Waſe tänawal nr. 3, krt. 3, kella 2—4.

Müüa meesterahwa **drapp-palitu** (pikema kaswule) Kordeſe tän. nr. 6, krt. 1.

Müüa kängruuahaſt **kaſukas,** keſkmiſe kaswule, koguni uus. Wiru uul. nr. 8, krt. 4.

Müüa uued mustad naister. kiliſt kingad, tell. töö. Alimanni tän. 5, krt. 5, näha kl. 10—5.

Soowitame ſuuremal ja wähemal arwul kohale jõudnud **walget logi's plekki** 20"×28", käſiſaagiſid „Buks", palgiſaagiſi 3³/₄", ſupiluſikaid ja muud raudkaupa.
Kaub. üh. Hüppler ja Ko. S. Tartu m. 45. Telef. 901.

Teiſipäewal, 20. jaanuaril **müükſe** W. Pärnu mnt. nr. 19 (Kühnert'i majas) krt. 5, raamatud, taimeteaduslik album, wanaaegne taskukell, kindakaſt, klaaſid ja mitmed wäikſed asjad. Tulla kella 11—6.

Müüa hästi hoitud punane **plüüsmööbel** S. Pääſukeſe tän. nr. 4—11.

Kirjutuslaud ja peegel müüa W. Juhkentali tänawal nr. 31, äris.

Raudwoodid reform wedrumadratſitega müüa Klaaſingi tän. 13, töötoas.

2 nikkelwoodit (1½ laiuſt) ühes madratſitega ja 3 raudwoodit müüa. Tallinnas, Kadaka teel nr. 2, Behr'i panſionis.

Letikaalud, 5 kilo, on müüa S. Tartu m. nr. 67-b, puuwilja kauplus.

Müüa ſuured ja toredad **ukſe eesriided** (portjeerid) ja kängruuahaſt meester. kaſukas, päewakell, meester. kuld- ja hõbeuur ja prisma binokel. Kungla tän. nr. 7, krt. 10.

Müüa 6½ arſinat **ſiidiriiet,** kahekordne laius, magamiſekott ja kaliſee püksid (ſiniſed) Riiſenkampfi tän. 16, k. 2, kl. 12—6.

Müüa: musta kalewit, halli palituriiet, wanamoodi „Singeri" maſin, hind 700 marka, naister. ſiniſe ſiidikleit, plüüs aknakardinad, portjerid, naister. kingad nr. 38, madrats ja n. e. Toom-puiestee nr. 12-a.

Müüa üks ülikonna täis ostetud musta willaſt riiet, koolipoiſi must willane pluuſe, wanad ſaapad ja kingad. Kentmanni tänawal nr. 14, krt. 1.

Müüa toredad naisterahwa **ſaapad nr. 35,** tellitud töö. S. Baleſna tän. nr. 25, krt. 6.

Hobune müüa Puſhkini tän. 7, krt. 3.

Tugew tööhobune müüa Mehanika tän. 18, k. 1.

Noor kutſikas müüa Alberti tän. nr. 12, k. 7. Tulla peale kl. 3. Pelgulinnas.

Rebaſe ja teiſi nahku, ka kaſukaid **oſtan** ja makſan kõrget hinda Wiru uul. nr. 14.

Soowin oſta **dulcini.** Riiſenkampfi tän. nr. 12, k. 1.

Lehmapiima tarwitakſe iga päew hea hinna eeſt. Palun teatada Wiruwärawa puiesteel nr, 13, krt 5. Pabſon.

Tarwitakſe hea taſu eeſt **kitſepiima** ehk ſoowit. kitſe oſta. Maakri tän. nr. 2, krt. 4.

Pudeliſi oſtab ſuuremal ja wähemal arwul mineraalwete tehas „Estonia" Liiwalaia tän. 40.

Kellel on ära anda wäike ſohwa ühes toolidega? Teatada ſ. l. t. „Sohwa" all.

Soowin oſta **detſimaal- ja lauakaalu** ühes wihtidega. S. Brokusmäel nr. 11, raudkauplus, D. Lippa.

Kellel on hea **hoowikoer** müüa? Palun teatada Liiwalaia tän. nr. 28—9.

2000 Ost-rubla kaotaſin 17 ſkp. hom. kirjaümbriku ſees. Auſat leidjat palutakſe waewataſu eeſt ära tuua Tehnika tän. 10, k. 4.

Herrad **puukaupmehed,** kes wõib metſa peale raha ette anda lühikeſeks ajaks? Teatagu kirjalikult ſlt. ſõna „Metſakaupmees" all.

Kes laenab muuſika alale kuuluwa ülesleiduſe walmistegemiſeks ja täideviimiſeks 1000 mk. eſialgſeks aitamiſeks? Palun teat. Poste restante, „Heliſew pianino" all.

12.000 marka ſoowitakſe laenata kuldasjade wastu lühikeſe aja peale, heade protſentidega. Adres ſaata kirjalikult ſlt. ſõna „Kuld" all.

14 jaan. õhtul kaotatud **rahakott** (portmonee) Eesti- ja Inglis rahaga, kirjade ja dokumentidega. Auſat leidjat palun hea taſu eeſt ära tuua Suur Baleſna tän. 8, k. 16.

Igaüks on oma õnne ſepp. **Õnneliſt juhtumin!** 2 intelligent noormeeſt ſoowiwad ſamaſuguste neidudega tutwuſt ſeltskonna puuduſel. Teatada poſtkaſt 142, Tallinn.

2 haritud noort neidu (jõukad) ſoowiwad tõſiſte, haritud noortemeestega kirjawahetuſt. Adr.: Poste-restante, Eesti kümne margaliſe eitte- nr. 010,13,111 I, 01,013,111 II.

Keſkealine üksik **meesterahwas,** ſoowib tutwuſt mõiſtliku haritud naisterahwaga, keda ärielu huwitab. Kirjad ſlt. ära anda „Kasſapidaja" all.

Soowin tutwuſt tõſiſes mõttes auſameelſe wiiſaka meesterahwaga, wanadus mitte üle 30 a. Teat. ſlt. „tõſine mõte" all.

Palun **ſeda naisterahwaſt** kes käis mõni päew enne jõulu S. Ameerika tän. 31, k. 2. ja lampide parandamiſt ſoowitas, tagaſi tulla.

Kaotatud **rahataſku rahaga,** pandimaja pilet, paber 10.000 mk. wäärtuſes, 2.400 Emk raha ja 250 rbl. Duuma raha. Tagaſitoojale pool rahaſummaſt waew. Kopli t. 22-e, k. 18.

Tellimine 1920. a. on awatud!
Uus põllutöö ajakiri „Põllumees"
(ühendatud endiſed „Põllutööleht" ja „Talu").
Lõuna- ja Põhja-Eesti põllumeeste keſkſeltſide ühiſel wäljaandel ilmub Tallinnas käesolewal 1920. aastal kuus korda uus põllumajanduslik rahwaleht „Põllumees".
„Põllumehe" peatoimetajaks on endine „Põllutöölehe" toimetaja cand. agr. J. Hünerſon kutſutud.
„Põllumehe" ſiht ja ſiſu on Eesti põllumehele majanduslikt ja tehnilist nõu ning juhatuſt anda, et põllumehe põlw iſeſeiswas Eestis paraneks ja põllutöö igapidi edeneks.
Endiſeid „Põllutöölehe" ja „Talu" lugejaid, keda kokku 12.000 oli, kutſuwad wäljaandjad üles „Põllumehe" tellimiſele! Aga telligu ka kõik teiſed põllumehed, kes oma majapidamiſe ſeiſukorda parandada ja Eesti põllutööd kõigis tema harudes tõsta tahawad.
Põllumeeste ſeltſid ja ühiſuſed leiawad „Põllumehes" oma healekandja ning eestwõitleja. Saatku nad „Põllumehele" oma aruandeid, koosolekute kirjeldusi, toetagu ning telligu „Põllumeeſt".
Endiſeid kaastöölisi, ning tegelikke põllumehi, kui ka põllumajanduslikke eritundjaid ja nõuandjaid, kes warem „Põllutöölehes", „Aiatöölehes", „Ühistegewuſelehes" ja „Talus" kirjutaſid, palume oma teadmiſi ning tähelepanekuid „Põllumehe" weergudelgi kõigile Eesti põllumeestele tutwustada.
Tellimiſe hind.
„Põllumees" makſab 20 marka aastas, 10 mrk. pooles aastas, 1 mark üksik number.
Toimetus ja talitus aſuwad Tallinnas, „Estonia" teatrimajas, Põhja-Eesti Põllumeeste Keſkſeltſi ruumides.
Lõuna-Eesti Põllumeeste Keſkſelts.
Põhja-Eesti Põllumeeste Keſkſelts.

Haridusministeeriumi koolioſakond
tarwitab kohe wilunud
asjaajajat.
Ülesanda teadetega hariduſe ja endiſe teenistuſe üle kuni 25. ſkp. (Palwekirjad käiwad 3 mk. tempelm. alla)
Haridusministeerium.

„Päewalehe" tellimiſi tellimiſi wõtab wastu **Lannemetſa** wallaſekretär, hra **J. Jänes.**

1000 mk. kadunud waeſe tütarlapſe käeſt, ei ole oma raha. Auſat leidjat palutakſe ära tuua S. Baleſna tän. 17, k. 11.

Pruun portmonee rahaga kadunud 16 ſkp. õhtul Harjuwärawaſt kuni Waſe t. minnes. Auſat leidjat palun waewat. eeſt ära tuua Waſe tän. 6, k. 12.

Taskuraamat laupäewal 17 ſkp. rahaga kaotatud S. Tartu m., Hermanni tän. läbi Laulupidu, Kollaſe, kuni Raua tänawale, kaks nimetähte on raamatul „A. U." Auſat leidjat palun ära anda hea waewataſu eeſt Tſelluloſe wabriku kontori, raamatul on kolm wabriku puu tſekki ka ſees. Töömehe omandus.

Laupäewa õhtul 17 ſkp. kadus „Lootuſe" pidul **rahakott.** Auſat leidjat palun ſüdameſt raha omale jättes, ära ſaata iſikutunniſtuſe peal olewa adr. järele.

Kadunud Kooperatiiw „Ait'a" kaubaraamat nr. 12.0 Richard Kääriku nime peale, tunnistakſe makſwuſetaks. R. Käärik.

Raha leitud, kätte ſaab Weſiwärawa tän. 18-a, k. 8, kella 9—10 e. l.

20 detſembril 1919 a. **warastati** Majanduſe Ühiſuſe hoowiſt **hobune** ühes riistadega ja reega. Märgid: punane ruun, lakk pahemal pool, jalad põlwiſt ſaadik kärnas, ſaba pruun, 2 arſinat ja ½ w. kõrge, 6 a. w., laia laudjatega, nina peal lõõdud wäike arm, ſedelga all wäikeſed walged lapid. Kes ſelleſt hobuſeſt teatab üle Lagedi Rae wallamajasſe M. Weinberg'ile ſaab 2000 mk. waewataſu.

44 uueste awatud 44
Narwa maanteel
riide- ja pudukauplus,
müümine ſuurel ja wäikſel mõõdul.
44 Narwa maanteel 44
uueste awatud.

Kohale jõudnud meeste- ja naesterahwa Inglise
kewadepalitu riiet
ja herradele ohwitſeridele
ratſapükſi riiet
ſoowitab
Jul. Aberg, kalewi-äri S. Karja tän. 5.

Soome magaſinis 3, Wana Posti tänawal
naister. kõrged kalosſid
(botikud)
wäljamüügil. Hinnad odawad.
Sealſamas hea kaſukas odawalt müüa.

Sõjawäe Korteri Walitſus
tarwitab:

Katuſeplekki 10—12 naela	1000	punda.
Papinaelu 1"	200	„
Tõrwapappi (ſeinte löömiſeks)	1000	rulli.
Õhukindlaid ahju ukſi 10"×10 12"12"×12	250	tk.
Pliita plated ja ukſi	100	„
Ookert pulbris ehk walmis	250	punda.
Tinqwalget pulbris ehk walmis	100	„
Tſinkwalget „ „ „	100	„
Uste, akende, lukud, käepidemed ja hinged	1000	komplekti
Õhuakna hingeid ja pidemeid	500	„

Pakkumiſed ſisſe anda Walitſuſe Kantſeleisſe, Uus tänaw 10.
Sõjawäe Korteri Walitſus.

Oſtan
rebaſe-, waſika- ja lambanahku
ſuurel ja wähemal hulgal, makſan kõige paremat hinda. Wene turu ja Sonſori t. nurgal 5, [illegible]

Haridusministeerium
oſtab
projektſioon-aparaate.

kell 2.45 l. lahkus päraſt lühikeſt ja raſket haiguſt

Bronislawa Saaretok,

ſünd. Taubwurzel.

...nädalal, 21. jaanuaril 1920. aaſtal, kell 10 hom. Rooma-Katoliku kirikus, Wene tänawal nr. 18, ja ſealt Katoliku kalmuaiale.

Sügawas leinas mees, lapſed ja omakſed.

...e lahkus ſiit ilmaſt 16. jaan. ſ. a. meie truu ſõber ja kaaſteenija

Waldek

Sügawas leinas

Tallinna tagaw. polgu orkeſter.

...Soonik, ſünd. Türner.

Sünd. 1. ſeptembril 1876. a.
Surn. 17. jaanuaril 1920. a.
...jaanuaril kell ½12 W. Pääſukeſe tänaw nr. 4.

Leinajad mees ja lapſed.

...wiţaſemas wõitluſes waenlaſe waſtu langeſid

...w. Jakob Einmann,
...es Juhan Preismann,
Karl Käpp
...es Auguſt Neito.
...s 9. jalawäe polgu 8. roodu ſõdurid.

...e haiguſe järele
... mees ja meie

...nkin.

...920. a.

...ja omakſed.

...tänu

...ſe eeſt minu unuſ-
...a ja meie onu
...ellmann'i
...ſpradele ja tutta-
...torile, õpetajatele

...omakſed.

...kõrgem muuſikakool.
...la" kontſertſaalis
...lal, 21. jaanuaril 1920
...linna kõrgema
...uſikakooli heaks
...mermuuſika-õhtu
Schuberti helitöödeſt.
...d: J. Paulſen (I wiiul),
...ebl (II wiiul), W. Glehn
..., R. Böcke (cello),
... (kontrabaß), Sigrid
...helmann (klawer) ja
Lüdig-Sinkel (laul).
...s: 1) Kwartett D-moll
...neitſi). 2) An die Leier.
...tett, A-dur (Forellen).
...s kell 7½ õhtul.
...täbed: 5—12 margani
...l teatri kaſſas. 2ek

...amateater.
...idaal, 21. jaanuaril
...l ja poeg
Esmanni luſtmäng 3 w.
...s kell ½8 õhtul.

Tallinna Sadamatööliſte Ametiühiſus

teatab, et 1920. aaſta

liikmete registreerimine

on alanud ja uue aaſta liikmete kuu maks on 3 marka. Liikmeid palutakſe kaotamata ühe kuu jooksul endid regiſtreerida.

T. S. T. Am. Üh. Juhatus.

S. Ü. „Lennuk"

awab oma tegewuſe 17. jaan.

uutes ruumides

Uuel tänawal nr. 7.

Eeſtſeiſus.

Hambaarſt

MaryKaur

W. Tartu mnt. 2.
Waſtuwõtmine 10—1 ja 3—6.

S. Blumſon,

ämmaproua ja maſſeerija. Teen tohtri gümnaſt. Rootſi meth. järele. I j. dipl. Wõtan mitmeſ. haigeid waſtu ja annan head nõu naiſterahwaſt, kellel walged on. Kullaſepa ja Raatuſe uul. nurgal, kl. 10—12 ja 4—6.

Ämmaemand

M. Lindmann.

Annan tarwilikku nõu ja abi Tatarski tänaw nr. 39, krt. 9.

Kosmetika.

Teen nao auru-wanni, puhaſtan naha plekkideſt, wiſtrikuteſt ja teoretähtedeſt. Uus tän. nr. 28, k. 1, kella 11—3.

R. Uibo.

Soonetaſuja

(Maſſeuſe). Woolimine, elektro-, wibromasſage ja käſitſi.

Emilie Leppik,

Kaupmehe uul. nr. 15, krt. 2, 10—1 e. l., 3—5 p. l.

Maſſeerin

häſti

Heeringa tän. nr. 12, krt. 10.

Palwekirju

õigiſ kohtu, abieluſahutuſe ja teiſtes aſjus kirjutan aſjat. ja odaw. Uuel uul. 9, F. Welkmann.

J. H. Kühle kontoris palwekirjad

kohtuteſſe, abielulahut., trahwideſt ja ſõjawaeteenit. wao. kirj. aſjatundl. ja häſti, ſuuleo ja edaſitaebl. aſjus. Wiru uul. 14, krt. 1, teiſel korral, uus Helſingi ſöögiſaali waſtas. Waeſtele maſjuta.

Palwekirju

igas aſjas kirjutatakſe ja antakſe kõige paremat nõu ſõjawäelaſtele. Pikk. tän. 31—3.

Abielulahutuſe

ja kõikſugu teiſi palwekirjaſid kirjut. aſjatundl. S. Rooſikranti uul. 11, k. 6, N. Jlweſ'e toim. Kauaaegne praktika.

Uus maſinakirj. kool,

Tallinnas, Pikal t. 43.
Maſinakirjutuſe, raamatupidamiſe, kiirkirja ja kaubanduſe kirjawahetuſe kurſuſed. — Eeſti kiirkirja kurſus algab 20. jaan.

Dipl. õpetajanna annab Sakſa Wene ja Prantſuſe keele

tunde.

Kolmap., teiſip., neljap. ja laup. kl. 3—5 Maneſhi tän. 2, k. 7.

Jngliſe ja Prants. keele tunde

annab wilunud naisõpetaja. S. Rooſikrantſi tän. nr. 8, k. 6, rääkida kella 4—6.

---

5 naela willu,

kes ſoowitab naiſterahwale kindla teenistuſe wabrikus. Patk. ſlt. „Willad".

Leſkealine leſk

ſoowib teenistuſt poodi müüjannaks, wõib ka iſeſeiſwalt kaubelda. Jaani tän. lillepoodi 63.

Neiu,

kes kauemat aega on päewapildi tööd teinud, ſoowib kohta. Teatada H. Leoke'ſe rmtkpl., Wiljandis, „Neiu" all.

Kautsjoniwõimuline

neiu

ſoowib kohta ſuuremaſſe ärisſe ehk kaſſiaſſe. Pakkumiſed ſlt. „Kau ſjon 14" all.

Noor neiu

ſoowib kohta linna ehk maale. S. Tatari tän. nr. 31, krt. 3.

Wanniniment

tarwis lapſe juure hea palga eeſt. Teat. S. Tartu m. 63, k. 3

Tarwis wilunud

bonnet

(ſakslaſt) Nõmmele, 6-a. poiſikeſe juure. Soowitaw muuſika tundmine. Järeltüſida „Petrogradi" wõõraſtem. tuba nr. 3, iga päew kella 4—6.

Maale laſte juure tarwis

bonnet,

kes Sakſa ja Wene keelt mõiſtab. Üles anda Liiwalaia tän. nr. 28, krt. 9.

Kohte ſaawad:

wilunud toatüdrukud,
lapſehoidjad (wanemad),
ükſiteenijad (Wene keelega),
kokka- ja puhwetipreilid,
jooksupoiſs (Sakſa ja Wene keelega).
Tulla tunniſtustega

H. Paulſeni kont.,

Niguliſte tän., krt. 11.

Kübarategijat

tarwis, kes häſti tööd tunneb. S. Arehna tänaw nr. 22, k. 12.

Otſitakſe terwet

lapſeimetajat

(amme) Tulla kohe Maakri tän. nr. 2, krt. 4.

Tüdrukut

maale tarwis. S. Pärnu m. nr. 51, krt. 15.

Maatüdrukut

ükſiteenijaks

tarwis Datſhi tän. 1, krt. 6.

Teenijat

tarwis kes keeta oskab, Rtine tän. 6, krt. 1, Tulla kl. 4—6 pl.

Teenijat tarwis

wäikeſeſſe perekonda. Kopli uul. nr. 16, krt. 7.

Meeſte- ehk naiſterahwaſt

tarwis Nõmmele turbaid linna wedama. Järe küſida Uue Kalamaja tän. nr. 11, krt. 14.

Daam otſib

ärioſanikku

(wõib ka naiſterahwas olla) kapitaliga 40—50.000 marka. Patk. ſlt. „W. W." all ära anda.

Õpetaja wallmine

Waltu 3 kl. rahwakooli peale on 23. jaan. 1920. a., kell 1 p. l. Rapla wallamajas. Kool aſub 3½ werſta Hermeti jaam.

Rapla walla koolivalitſus.
Adr. Rapla kaudu.

Maale, linna lähedale, otſitakſe

õpejõudu.

Läh. teat. ſaab: Toom-Waeſtekooli tän. 3, krt. 1, kl. 4—5.

---

2 apteekri abiliſt

(meeſterahwaſt) leiawad kohta

Lill & Hakkaja

apteegis Tartus.

Päewa- ja palgakirjutajaid

tarwitab Wiegandi wabrik.

Raamatuköitjat

kes ſelles ametis wilunud, on tarwis M. Kriſtin'i äris, Niguliſte uul. nr. 18

Teater „Grand-Marina"

Eeſtawa: 19., 20., 21., 22. ja 23. jaan. 1920 a.

Näitelawal: Dooperi näiteſeltskonna poolt Petrogradi „Pallas" teatri näitlejanna m-lle E. Lewitskaja juhatuſel, m-lle O. Kriſti, Walewskaja, Nadeſhdina, hrade Glebowi, Katenewi ja teiſte kaaſtegewuſel kantakſe ette

Tütarlapſe ilmſüütus

Operett ühes waatuſes.
Näitejuht m-lle E. Lewitskaja lawaſtus.

Näitelinal. Suu ewäraline tõmbepilt. Wiimane uudis „Ambrooſia" kunſtkeeriaſt.

Häbiſtaw kättemaksmine.

(Luziola).

Põnew pilt eluſt, 5 suures jaos. peaoſades kuulſad Itaalia näitlejad Negri Puſche ja Alberto Kapozzi. Ilusad waated Itaaliaſt.

Etenduſte ajal mängib keelpillide muuſikakoor hra Rebenaki juhatuſel.

Etenduſte algus kell 5 p. l., lõpp kell ½12 öösel.

Eelteade: Ettewalmistuſel 3 waat. operett

„Ilus Helena"

Farſide ja naljamängude näitejuht herra Alekſander Iwanowitſch Labunski

tuluõhtuks

mis 27. jaan ſ.a. ära peetakſe. Lähemat edaſpidi.

TEATER „KASINO"

EESKAWA 16.—23. Jaanuarini 1920.

Fiaker nr. 13.

Senſatſiooniline kino-roman 4 ſeerias Kſawje-de-Montepeni kõmuliſe romaani järele.

II seeria Ahelate ori 5 osas.

Ilusa naiſterahwa päraſt.

Suurepäraline Ameerika fars publikumi armuoſaliſe Billy Ritchi'i ettekandel.

M-lle Pawlowa KONTSERT.

Eelteade: „Fiaker nr. 13"
järgm. ſeeria „Tapamaſina tütar" 5 oſas.

Metſade okſjonid.

Wõru maakonnas, Põllutööminiſteeriumi alla wõetud mõiſate metſadeſt ſaawad enampakkumiſe teel paljaksraiumiſeks müüdud

19. weebruaril ſ. a. Eraſtwere wallamajas. Eraſtwere mõiſaſt 7,50 tiinu, 20 tükis hinnatud 57,581 marka.

21. weebruaril ſ. a. Antsla alewiwalitſuſe ruumides Waabina, Kooraſte, Kolk-Annamõiſa ja Wana-Antsla mõiſateſt 10,10 tiinu, 26 tükis, hinnatud 43,289 mr.

23. weebruaril ſ. a. Mõniſte wallam. Wana-Rooſa, Waſtſe-Rooſa, Mõniſte, Saaru ja Kraawi mõiſateſt 29,59 tiinu, 73 tükis, hinnatud 220,943 mr.

26. weebruaril ſ. a. Rogoſi wallam. Rogoſi ja Lutsniku mõiſateſt 2,80 tiinu, 9 tükis, hinnatud 14,118 mr.

28. weebruaril ſ. a. Orawa wallam. Orawa mõiſaſt 11,55 tiinu, 35 tükis, hinnatud 43,598 mr.

1. märtſil ſ. a. Weriora wallam. Weriora ja Uue-Koiola mõiſateſt 7,24 tiinu, 16 tükis, hinnatud 41,669 mr.

2. märtſil ſ. a. Räbina wallamajas Meekſi, Toolamaa ja Partſi mõiſateſt 17,98 tiinu, 21 tükis, hinnatud 150,501 mr.

Ligemaid teateid müügile tulewate metſatükkide kohta annab Wõru Maakonna Metſaülem. Oſtutingimiſi wõib ka näha ſaada Peawalitſuſe kantſeleis Tallinnas, Toomkiriku plats nr. 3.

Metſade Peawalitſus.

Tähelepanemiſeks reiſijatele.

15. jaanuariſt ſ. a. on piletimüük ja bagaſhi waſtuwõtmine kindluſe tee Liiwa jaamaſt ülewiidud Pärnu tee Liiwa jaama, kus ka ülewal nimetatud operatſioone toimetatakſe.

Ühtlaſi ei peata kindluſe tee rongid enam Liiwa jaamas.

E. W. R. Raudteewalitſus.

Keſkkooli käſitöö õpetaj. kurſuſed

algawad esmaspäewal, 26. jaanuaril, kell 5 p. l. Kunſt-tööſtuſe kooli ruumides S. Tartu maanteel. Juhatus.

Värskeid tasku-lambi batareisi

saada suuremal arwul Elektro-Tehnika büroo „EREGON", Narwa maantee ja :-: Wene turu nurgal nr. 1. :-:

Kohale jõudnud:

taskulaterna batareid, elemendid telefonide ja kellade jaoks, elektri lambid 220 ja 110 wolti, lambi peſad, kaitſekorgid ja muud iſolatſiooni materjalid.

A. S. „Maſſoprodukti" ladu,
W. Karja tänawal nr. 1. Telefon 775.

Kõiki kaſſakappiſi,

rahalaekaid, panga-, kaſſa- ja keldriukſi ja keldri ſiſſeſeadeid ja muud kunſt-lukkude paranduſi ja remondi tööd wõtab waſtu Soome kaſſakappide töö mehaniker. W. Poſti tän. 2, toiduainete kauplus. igapäew kella 12—5.

Tallinna linna Majandus Oſakond teatab ſellega, et linna

muſtuſeweo-woori juhataja koht

1. weebr. 1920. a. wabaks ſaab ja kutſub iſikuid, kes ſelle koha peale ſoowiwad kandideerida, ennaſt kuni 28. jaan. ſ. a. Oſakonna kantſeleis Tallinnas, Mundi tän. 2, III-kord kirjalikult üles andma, ühtlaſi juurde liſades teateid endiſe tegewuſe kohta.

Oſakonna juhataja, linnanõunik: A. Thomſon.
Aſjaajaja: M. Luts.

Wilunud raudteelaſi

tarwitab Raudteewalitſus. Otſekohe tarwis:

2 wanemat inſeneeri, tee- ja ehitus oſakonna praktikaga,
1 wanemat inſeneeri, weo oſakonna praktikaga,
2 elektro-inſeneeri, elektri kangewoolu eriteadlaſed,
2 tehnikeri, elektri kangewoolu eriteadlaſed,
1 raudtee ſtatiſtika jaoskonna juhatajat,
jaamaülemaid ja abiliſi,
nooremaid inſeneere ja tehnikuſi, kes oma tegewuſe raudteele pühendada tahawad.

Kõiki waba raudteelaſi, kui ka neid, kes kodumaale jõuawad, palutakſe omi adreſſe teatada: Raudteewalitſus, Vene tän. 32, Tallinnas.

Ärijuhti,

energiliſt, kaubanduslike wilumuſega tarwitab ſuurem kaubandus-tööſtus ühiſus, kas kohe ehk ligemaks ajaks.

Pakkumiſtega kirjalikult ehk iſiklikult pöörata Tartus linna tapumaja.

Särg.

Betonitööſtuſe maſinaid ja worme,

iſeäranis katuſe- kui ka jalgtee- ja ehituskiwide ja igaſuguſte torude walmiſtamiſeks, ſoowitakſe rutuliſelt oſta. Pakkumiſed kirjalikult ehk iſiklikult Kaubanduſe-tööſt. üh. „Kalewi" kontor, Promenadi tän. 2, Tartus.

Trükitud ſekweſtreeritud Tallinna Kirjaſtuſe-Ühiſuſe trükikojas.